

Sınıf Öğretmenlerinin Öğrencilerin Kültürel Okuryazarlığını Geliştirmeyi Sağlamak İçin Gereksinimleri ve Önerileri

Merve Elmas Ahlatçioğlu^{1*}
Bilge Gök²

¹Hacettepe Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Edirne, Türkiye
mervemas26@gmail.com

²Hacettepe Üniversitesi, Temel Eğitim Anabilim Dalı, Edirne, Türkiye
bilgeb@hacettepe.edu.tr

* Sorumlu Yazar

Geliş tarihi: 19.03.2024
Kabul tarihi: 21.11.2024
Yayın tarihi: 31.01.2025

Özet: Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterliliklerinin, gereksinimlerinin ve önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda çalışmada nitel araştırma yöntemi desenlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında çeşitli özel ve devlet ilkokullarında görev yapan ve Ankara şehir merkezinde yer alan bir devlet üniversitesinin sınıf eğitimi yüksek lisans ve doktora programında öğrenim gören 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için bazı öğretmenler kendilerini yeterli görürken, bazıları ise orta düzeyde yeterli görmektedir. Öğretmenlerin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için bilgiye, uygulamaya/deneyime ve imkanlara yönelik gereksinimleri olduğu ortaya çıkarılmıştır. Gereksinimlere ilişkin katılımcılar öğretmenlere, okul yönetimine ve velilere, Milli Eğitim Bakanlığına ve üniversitelere, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Belediyelere yönelik öneriler sunmuştur. Böylece çalışmada öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için tüm paydaşların yer aldığı bir sürecin gerekli olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelime: Sınıf Öğretmeni, Kültürel Okuryazarlık, Öğretmen Görüşleri

GİRİŞ

Teknolojide yaşanan gelişim ve artan hareketlilik insanların yüz yüze veya sanal ortamlarda farklı kültürlerle iletişim kurmasını zorunlu kılmaktadır. Bu durum “Aynı fiziksel veya sanal ortamda kültürel olarak farklı insanlarla bir arada olduğumuz dünyaya nasıl uyum sağlarız? Aynı olaylara farklı anlamlar yükleyen insanlarla nasıl iletişime geçebiliriz? Farklı kültürel kökenlerden gelen insanları ötekileştirmeden, onların bakış açılarından nasıl bakabiliriz? Kültürel farklılıkları engel olarak görmeden, bu farklılıkları bir zenginlik olarak görmek ve bu farklılıklara karşı bakış açımızı değiştirebilmek için ihtiyacımız olan şey nedir?” gibi soruları karşımıza çıkarmaktadır. Bu soruların cevaplarını ortaya koymak için kültürel okuryazarlık kavramı gündeme gelmektedir (Gençtürk-Güven, 2021).

Kültürel okuryazarlık kavramı, Hirsch'in “Kültürel Okuryazarlık: Her Amerikalının Bilmesi Gerekenler” adlı kitabının 1987’de yayınlanmasıyla ön plana çıkmıştır. Hirsch (1987) kültürel okuryazarlığı, kişinin kendi kültürünü ve diğer kültürleri bilmesi olarak ele almaktadır. Bazı araştırmacılar kültürel okuryazarlığın iletişim yönüne vurgu yapmakta ve onu empatik, esnek ve kapsayıcı etkileşim yoluyla öğrenmeye ve bilgi edinmeye odaklanan diyaloga dayalı sosyal bir etkinlik olarak tanımlamaktadır (Maine vd., 2019). Silina-Jasjukevica ve Rancane (2022) ise kültürel okuryazarlığın kültürel anlayış, kültürel farkındalık, kültürel yeterlilik ve eleştirel düşünme kavramlarını içine aldığı ifade eder. Kültürel anlayış, kişinin kendi kültürünün yanı sıra başkalarının kültürleri hakkındaki bilgisi (Poirier, Wooldridge 2009; Parker, Webb, Wilson 2016) olarak tanımlanırken; kültürel farkındalık ise bireyin kendi kültürünün ve diğer kültürlerin farklılıklarını, olumlu ve olumsuz yanlarını anlaması (Cantotare ve Quappe, 2005 ve McFarland, 1999;) olarak ifade edilmektedir. Kültürel yeterlilik bireylerin tüm insanları saygılı bir şekilde ve kültürlerine uygun bir şekilde değerlendirmesi ve onlara uygun bir şekilde davranma esnekliği ve kabiliyetini (Chrisman 2007; Robinson 2019) ifade ederken; eleştirel düşünme ise kişinin kendi kültürünü ve farklı kültürü eleştirel bir bakış açısıyla okuyabilmesi, gerekirse kendi kültüründe değişimler ve özelleştirebilmesi, kültürlerin birbiri üzerindeki etkisini anlayabilmesi (Hirsch vd.,2002; Ochoa vd., 2016; Polistina, 2009; Silina-Jasjukevica ve Rancane, 2022) anlamına gelmektedir. Kültürel okuryazarlığa ilişkin çeşitli tanımlamalarla

birlikte araştırmacılar kültürel okuryazar bireyin sahip olması gereken yeterlilikleri de ortaya çıkarmaya çalışmışlardır. Bu doğrultuda kültürel okuryazar birey farklılıklara karşı anlayışlı ve saygılı, toleranslı, meraklı, farkında, yaratıcı ve gözlemcidir. Bununla birlikte kültürlerarası farkındalığa, eleştirel düşünmeye, yerel kültür farkındalığına sahiptir ve değişime öncülük eder. Kültürel okuryazar birey kültürün karmaşıklığını ve bütün kültürlerin güçlü, zayıf yönleri ve paradoksları olduğunu bilir ve kültürel değişimin kaçınılmaz, sürekli ve karmaşık doğasını anlar, kendi kültürünün niteliklerini analiz eder ve basmakalıp yargıları belirleyip değişime uğratar. Ayrıca kültürel evrensellerin, kültürün iç (değerlere dayalı) ve dış (yaşam tarzı) bileşenlerinin ve dil ile kültürün karmaşık karşılıklı ilişkisinin farkındadır ve kültürel olarak aşırı tutucu olmadıkları görülmektedir (Muller, 2006; Ochoa ve Mcdonald 2020; Polistina, 2009;).

Kültürel okuryazarlığın yeterliliklerine sahip olmak her birey için önem kazandıkça, kültürel okuryazarlık eğitiminin bütün kademelerde öğrencilere verilmesi gerekli görülmektedir (Gençtürk-Güven, 2021). Ancak ilkokullar kültürel okuryazarlık da dahil olmak üzere öğrenci anlayışının temellerini şekillendirmede hayati öneme sahiptir (Iasha vd., 2023). Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin kültürel okuryazarlığın yeterliliklerine sahip olmaları ve kültürel okuryazarlığı geliştirebilmek için öğretme-öğrenme sürecinde uygun koşulları yaratmaları gerekmektedir (Ochoa vd., 2018). Uygun koşulların yaratılmasına yönelik Avrupa’da gerçekleştirilen DIALLS projesi (2018) kapsamında kültürel okuryazarlık eğitimi okul öncesi, ilkokul ve ortaokul seviyelerinde çeşitli ülkelerden öğretmenlerle disiplinler arası kaynak ve etkinlikler ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu kaynaklar söz içermeyen kısa filmler ve kitaplardan oluşmaktadır. Kitaplar ve kısa filmler sosyal sorumluluk sorunları, birlikte yaşama ve aidiyet, vatandaşlık, çeşitliliğin kutlanması, demokrasi, küreselleşme, insan hakları, iş birliği, sürdürülebilir kalkınma ve iklim değişikliği konuları üzerinedir. Bu uyarıcılar ve ele alınan konular muhakeme ve diyalog yoluyla öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamaktadır (Garcia-Mila vd., 2021; Maine ve Vrikki, 2021; Mayweg-Paus ve Zimmermann, 2021).

Yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde, kültürel okuryazarlığın anlamı, yeterlilikleri ve kültürel okuryazarlığın geliştirilmesine yönelik uygulamalar üzerine çalışmaların olduğu görülmektedir (Cook ve Maine, 2019; Davis, 2014; Garcia-Mila vd., 2021; Hirsch, 1987; Iasha vd., 2023; Johnson, 2014; Lahdesmaki vd., 2022; Maine vd., 2019; Maine ve Vrikki, 2021; Ochoa ve Mcdonald, 2019; Ochoa ve Mcdonald, 2020; Ochoa vd., 2016; Ochoa vd., 2018; Polistina, 2009; Shliakhovchuk, 2019; Starasta, 2004; Sunendar ve Damaianti, 2022; Tohani vd., 2019; Valfredini, 2018). Yurt içinde yapılan araştırmalara bakıldığında ise öğretmen ve öğretmen adaylarının kültürel okuryazarlık algıları, kültürel okuryazarlık açısından öğretim programı ve ders kitabı inceleme, öğretmen yeterliliklerinde kültürel okuryazarlık, farklı kültürden öğrencilere sahip öğretmenlerin kültürel okuryazarlıkları, Türkçe öğretim süreciyle kültürel okuryazarlığın ilişkilendirilmesine yönelik öğretmen görüşleri ve kültürel okuryazarlık ölçeği geliştirme konuları ele alınmaktadır (Akay ve Kana, 2023; Bal, 2018; Çelik ve Güleç, 2023; Demir ve Kingır, 2022; Dünder ve Kızık, 2023; Eguz, 2021; Kale vd., 2023; Kafadar ve Şan, 2021; Kılıçoğlu-Kıvrak, 2023; Zor, 2014). Türkiye’de son yıllarda kültürel okuryazarlığa yönelik çalışmalar artış gösterse de öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirme üzerine çalışmalar sınırlıdır (Bal ve Mete, 2019). Öğrencilerin kültürel okuryazarlığının geliştirilmesi, öğretmenlerinin bu beceriyi geliştirmeye yönelik yeterlilikleri ile ilişkilidir (Siliņa-Jasjukevica ve Rancane, 2022). Bu nedenle araştırmada sınıf öğretmenlerinin kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik yeterliliklerinin, gereksinimlerinin ve önerilerinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Bu sayede öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için öğretmenlerin farkındalık kazanabileceği öngörülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin yeterliliklerinin, gereksinimlerinin ve önerilerinin bilinmesi onların kültürel okuryazarlığa yönelik yeterlilik kazanmalarına ve kültürel okuryazarlığın nasıl öğretilmesi gerektiği üzerine uygulamaların geliştirilmesine ilişkin kurumlara ve alanyazına yol göstereceği düşünülmektedir. Bu amaç ve önem doğrultusunda araştırmanın problem cümlesi “Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterlilikleri, gereksinimleri ve önerileri nelerdir?” şeklindedir. Bu araştırma problemi doğrultuda araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenleri öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterlilik durumlarını nasıl değerlendirmektedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için gereksinimleri nelerdir?
3. Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için önerileri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Deseni

Araştırmada nitel araştırma yöntemi desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışması bireylerin deneyimlerine dayanarak kendilerini nasıl gördüklerini, bağlama göre algılarını ve duygularını ve bunların altında yatan nedenleri derinlemesine sorgulamayı gerektirmektedir (Gillham, 2000). Bu araştırmada Yin (1984) tarafından belirlenen durum çalışması türlerinden tek bir analiz birimi (bir birey, bir kurum, bir program, bir okul vb.) araştırmaya dahil edildiğinde kullanılan bütüncül tek durum deseni kullanılmıştır. Bu doğrultuda araştırmada ele alınan durum öğretmenlerin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterlilikleri, gereksinimleri ve önerileri hakkındaki görüşlerini ortaya çıkarmaktır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubu oluşturulurken amaçlı örnekleme türlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt olarak belirlenen durum; yüksek lisans veya doktora programında öğrenim gören öğretmenlerin kültürel okuryazarlık hakkında sorulara yanıt verebilecek düzeyde bilgiye sahip olmasıdır. Bu doğrultuda araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim ve öğretim yılında çeşitli özel ve devlet ilkokullarında görev yapan ve Ankara şehir merkezinde yer alan bir devlet üniversitesinin sınıf eğitimi tezli/tezsiz yüksek lisans ve doktora programında öğrenim gören 10 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan sınıf öğretmenlerinin kişisel bilgilerinin dağılımı Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmada Yer Alan Katılımcıların Kişisel Bilgileri

Öğretmen Kodları	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Eğitim Durumu	Görev Yapılan Sınıf Düzeyi	Görev yapılan okul/il
Ö1	Kadın	30	9	Doktora	4	Devlet/Ankara
Ö2	Kadın	28	7	Yüksek Lisans	2	Özel/İzmir
Ö3	Kadın	30	4	Yüksek Lisans	1	Devlet/Ağrı
Ö4	Kadın	41	20	Doktora	2	Devlet/Ankara
Ö5	Kadın	24	2	Yüksek Lisans	1	Özel/Ankara
Ö6	Kadın	32	7	Doktora	4	Devlet/Adana
Ö7	Kadın	31	5	Doktora	2	Devlet/Amasya
Ö8	Kadın	40	18	Yüksek Lisans	1	Devlet/Ankara
Ö9	Kadın	24	3	Yüksek Lisans	2	Devlet/İstanbul
Ö10	Kadın	36	2	Yüksek Lisans	3	Devlet/İstanbul

Veri Toplama Araçları

İlgili alanyazının değerlendirilmesinin ardından, araştırmacılar çalışma için veri toplamak amacıyla üç sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu oluşturmuştur. Hazırlanan form için Sınıf Eğitimi alanında görev yapan iki öğretim üyesinin (alan uzmanı ve ölçme ve değerlendirme uzmanı) ve bir dil uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Bu görüşler ilk oluşturulan görüşme sorularında kullanılan kelimelerin değiştirilmesi üzerinedir ve bu doğrultuda bazı görüşme soruları yeniden düzenlenmiştir. Görüşme formunda yer alan soruların açık olup olmadığını ve cevapların sorulara yönelik olup olmadığını incelemek amacıyla iki sınıf öğretmeni ile ön uygulama yapılmıştır. Böylelikle soruların istenilen doğrultuda olduğu tespit edilmiş ve ardından görüşme süreci gerçekleştirilmiştir. Görüşmelere başlamadan önce katılımcılara araştırmaya yönelik bilgi verilmiş ve verilerin gizliliği ilkesine yönelik açıklamalar yapılarak katılım için onayları alınmıştır. Daha sonra sınıf öğretmenlerinin uygun olduğu bir zaman diliminde sessiz bir ortamda görüşmeler gerçekleştirilmiş ve ses kaydı alınmıştır. Görüşme için Ankara dışında görev yapan ve üniversiteye gelme fırsatı olmayan öğretmenlerin bazıları ile görüşmeler müsait olduğu gün ve saatler ayarlanarak çevrimiçi platformlar üzerinden yapılmış ve ses kaydı alınmıştır. Yüz yüze ve çevrimiçi yapılan görüşmeler ortalama 10 dakika sürmüştür. Araştırmada 3 adet görüşme sorusu kullanılmıştır. Bu sorular ile ilişkili alt problemler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Görüşme Soruları ve İlişkili Alt Problemler

Alt Problemler	Görüşme Sorusu
Sınıf öğretmenleri öğrencilerinin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterlilik durumlarını nasıl değerlendirmektedir?	1. Öğrencilerinizin okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterlilik durumunuzu nasıl değerlendirirsiniz? Neden yeterli/yetersiz olduğunuzu düşünüyorsunuz?
Sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için gereksinimleri nelerdir?	2. Öğrencilerinizin okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için gereksinimleriniz nelerdir?
Sınıf öğretmenlerinin, öğrencilerinin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için önerileri nelerdir?	3. Belirttiğiniz doğrultusunda öğrencilerinizin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için önerileriniz nelerdir? Sonda: Gereksinimleriniz doğrultusunda öğrencilerinizin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için belirttiğiniz öneriler dışında farklı önerileriniz var mıdır? Açıklar mısınız?

Veri Toplama Süreci

Araştırmanın yapılması için Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Etik Kurulu tarafından 23.01.2024 tarihli ve E-76942594-900-00003318320 sayılı izin alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizinin temel hedefi elde edilen verileri açıklayabilecek kavramlara ve bağlantılara ulaşabilmektir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırma verilerinin analizinde ilk önce katılımcı onayının alınması ile elde edilen görüşmelerin ses kayıtları yazılı bir dokümana dönüştürülmüştür. Yazılı dokümana dönüştürülen görüşmelerden elde edilen veriler ile ortaya çıkarılan kavramlara yönelik kodlar oluşturulmuştur. Kodların oluşturulmasının ardından kategorilere ve temalara ulaşılmıştır. Miles ve Huberman'ın (2021, s.80) veri çizelge kağıdından faydalanılarak elde edilen veriler görselleştirilmeye çalışılmıştır. Veri çizelge kağıdında ilgili kodu ifade eden öğretmenler tabloda *(yıldız) işareti kullanılarak gösterilmiştir. Bu durum kod çeşitliliğinin olması nedeniyle kullanılmıştır ve bu nedenle görüşe katılma sıklığı (frekans dağılımları) gösterilmemiştir.

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Bu çalışmada geçerlik ve güvenirliliği etkileyen ya da tehdit eden faktörleri en aza indirmek ya da ortadan kaldırmak için araştırmacılar tarafından çeşitli önlemler alınmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Nitel araştırmalarda güvenirlilik ve geçerlik için farklı kavramlar kullanılmaktadır. Bu kavramlar iç geçerlik yerine inandırıcılık, dış geçerlik yerine transfer edilebilirlik, iç güvenirlilik yerine tutarlık ve dış güvenirlilik yerine teyit edilebilirlik olarak ifade edilebilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Araştırmanın inandırıcılığını sağlamak için Sınıf Eğitimi alanında görev yapan iki öğretim üyesinin ve bir dil uzmanının görüşlerine başvurulmuştur. Araştırmanın transfer edilebilirliği, araştırma sürecinin ayrıntılı bir şekilde betimlenmesiyle sağlanmıştır. Çalışmanın tutarlılığını sağlamak için veriler iki ayrı araştırmacı tarafından ayrı ayrı kodlanmıştır. Kodlayıcılar arası anlaşmayı hesaplamak için Miles ve Huberman (2021, s.64) tarafından önerilen formül kullanılmış ve kodlayıcılar arası uyumun %98 olduğu görülmüştür. Bu uyum yüzdesi kodlamanın tutarlı olduğunu ifade etmektedir. Ayrıca tutarlılığı sağlamak için sonuçların verilerle tutarlı olup olmadığı üzerine incelemeler yapılmış ve katılımcıların görüşlerine yer vermek için katılımcı teyidi ve doğrudan alıntılar kullanılmıştır. Araştırmanın teyit edilebilirliğini sağlamak amacıyla ise elde edilen veriler daha sonra diğer araştırmacıların kullanımını kolaylaştıracak şekilde sistematik olarak arşivlenmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde içerik analizi ile elde edilen verilerle ortaya çıkan bulgulara ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir. Araştırmada ‘‘Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları’’, ‘‘Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri’’ ‘‘Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri’’ temaları oluşturulmuştur. Araştırmanın birinci alt problemi olan ‘‘sınıf öğretmenleri öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için yeterlilik durumlarını nasıl değerlendirmektedir?’’ sorusuna ilişkin ortaya çıkarılan kategori ve kodlar veri çizelge kağıdı 1’de görselleştirilerek sunulmuştur.

Veri Çizelge Kağıdı 1

Kültürel Okuryazarlığı Geliştirmek için Öğretmen Yeterlilik Durumları

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Öğretmen Kodları	Yeterlilik durumu kodları										
Yeterli görme	Kültürlerin (kendi/farklı) bilinmesi ve tanınmasına yönelik öğretim süreci gerçekleştirme	*						*	*		*
	Farklı kültürleri bilme/tanıma	*	*		*			*			
	Kendi kültürünü bilme/hâkim olma	*	*								
	Göçmen öğrencileri öğretim sürecine dahil etme	*									

Veri Çizelge Kağıdı 1 (Devam)

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları											
Öğretmen Kodları		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Kategori	Yeterlilik durumu kodları										
Yeterli görme	Öğrencilerin farklı kültürlerle iletişim kurmasını sağlama				*						
	Kültürlerle etkileşim içinde olma ve kültürlere yönelik olumlu bakış açısı geliştirme							*			
	Farklı kültürlere yönelik saygı ve hoşgörü geliştirmek için farkındalık yaratma								*		
	Çok yönlü, eleştirel ve algıları açık bireyler yetiştirme								*		
	Kültürel gelişmeleri takip etme		*								
	Farklı alanlarda ve farklı türlerde okumaya ve dinlemeye/izlemeye önem verme					*					
	Kültürel merkezleri araştırma ve ziyaret etme					*					
	Kültürel materyalleri kullanma					*					
	Kültürel etkinliklere öğrenci katılımını sağlama					*					
	Orta düzeyde yeterli görme	Kültürün çok geniş kavram olması					*				
Farklı kültürlere yönelik öğrenme ve öğretmede sınırlı olma				*							
Farklı kültürlere yönelik okuma yapmama										*	
Yurt dışı makaleler ve kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik çalışmalar üzerinde çok durmama								*			
Yurt dışı seyahati gerçekleştirilmeme								*			

Veri çizelge kağıdı 1’de yer alan kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları incelendiğinde iki kategorinin ortaya çıktığı görülmektedir. “Yeterli görme” kategorisi altındaki kodlar ele alındığında “öğretmenlerin kültürlerin (kendi/farklı) bilinmesi ve tanınmasına yönelik öğretim süreci gerçekleştirme” ile yeterlilik durumunu ifade ettikleri görülmektedir. Diğer yandan kültürel okuryazarlığı geliştirmek için kendilerini yeterli gören öğretmenler bu durumu “kendi kültürünü bilme/hakim olma ve farklı kültürleri bilme/tanımaya” ile açıklamıştır. Bu kodlara yönelik bazı sınıf öğretmeni görüşleri şu şekildedir;

“Yeterliyim. Öğrencilerimin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için çeşitli kültürel etkinlikler ve öğrenme materyalleri kullanıyorum örneğin herkesin kendi memleketine ait fon karton üzerine yöresel kıyafet, yemek, tarihi yerler ve memleketine ait şiir, türkü, şarkı ezberlemelerini söyleyip arkadaşlarına sunmalarını istemişim (...)” (Ö10)

“Öğrencilerimin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için yeterli olduğumu düşünüyorum. Ben kültürel olarak gelişmeleri takip ediyorum ve kendi kültürümüze de hâkim olduğumu düşünüyorum. Farklı kültürlere yönelik bilgi sahibi olmaya çalışıyorum.” (Ö2)

Yeterli görme kategorisinde ortaya çıkan bir diğer kod ise Ö1 kodlu sınıf öğretmenin ifadesinden ortaya çıkan göçmen öğrencileri öğretim sürecine dahil etmedir. Ö1 kodlu sınıf öğretmeni bu durumu şöyle açıklamıştır;

“Yeterli olduğumu düşünüyorum. Kendi kültürümüz hakkında bilgiye sahibim ve sürekli öğreniyorum. Öğrencilerimin kültürümüzde bulunan değerler, gelenek ve görenekleri öğrenmeleri adına farklı etkinlikler yapıyorum. Yurt dışı seyahatlerim bana farklı kültürler hakkında bilgi sahibi olmamda etkili oldu, böylece öğrencilerime farklı kültürleri öğretmemde kolaylık sağlıyor. Ayrıca göçmen öğrencilerimin de kendi kültürlerini paylaşımları için fırsatlar tanıyorum, farklılık ve benzerlikler üzerine konuşmalar gerçekleştiriyoruz. Bu öğretme sürecine göçmen öğrencilerimin de katılmasına yol açıyor.” (Ö1)

Diğer yandan “yeterli olarak görme” kategorisi altında Ö4 kodlu sınıf öğretmeninin ifadesinden öğrencilerin farklı kültürlerle iletişim kurmasını sağlama, Ö7 kodlu sınıf öğretmeninin ifadesinden kültürlerle etkileşim içinde olma ve kültürlerle yönelik olumlu bakış açısı geliştirme, Ö8 kodlu sınıf öğretmeninin ifadesinden ise farklı kültürlerle yönelik saygı ve hoşgörü geliştirmek için farkındalık yaratma, çok yönlü, eleştirel ve algıları açık bireyler yetiştirme kodlarının olduğu görülmektedir. Bu kodları ifade eden sınıf öğretmeni görüşleri şu şekildedir;

“(…) Erasmus eğitimine katıldım Portekiz’de orada farklı kültürlerle nasıl yaklaşmamız gerektiğini aslında herhangi bir engelin olmadığını birbirimizle muhabbet edebildiğimizi gördüğümde bu algı bende oluşmuş oldu. Sonuç olarak farklı kültürlerle etkileşimin verimli olduğunu gördüm. İlk görev yerim Hatay olması sebebi ile farklı kültürlerin bir arada yaşadığını gördüm. Ben genel anlamda kültürlerle bakış açısı olarak kendimi yeterli görüyorum. Bir kere kültürel okuryazarlığa sahip olabilmek için öğretmenin kültürlerle etkileşim içinde olması lazım. Bende az çok farklı kültürler gördüğümü düşünüyorum. Serbest etkinliklerde öğrencilerime elimden geldiğince Google aracılığıyla müze gezdirme, müzik türlerini tanıtmaya, yaratıcılıklarını besleyecek aktiviteler yapma vb. etkinlikler yapıyorum.” (Ö7)

“(…) Her sene olmasa da eTwinning çalışması ile farklı il ve ülkelerden paydaşlarla kardeş sınıf çalışmaları (müzikle matematik öğretimi, ülke yemeklerinin tanıtımı, sınıf içi uygulamalar, program üzerinden birbirlerine mektup yazma vd.) yapmaktayım. Bu da dünyayla iletişime geçmemizi sağlıyor, aslında hiç yüz yüze gelemeyeceğimiz insanlarla (...)” (Ö4).

“(…) farklı kültürlerle karşı hoşgörü ve saygı geliştirmek için farkındalık yaratmaya çalışıyorum. Öğrencilerimin globalleşmesi için ders içinde ve ders dışında farklı noktalara dikkat çekerim. Yakından uzağa ilkesinden hareketle önce kendi kimliğini kültürünü sonrasında da dünya kültürlerini tanıması, anlaması ve gerekirse kendi içinde bir kültür mozaiki yaratarak çok yönlü, eleştirel ve algıları açık bireyler olarak yetiştirmeye gayret ederim” (Ö8).

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları temasının ikinci kategorisi olan “orta düzeyde yeterli görme” altında kültürün çok geniş kavram olması, farklı kültürlerle yönelik öğrenme ve öğretmede sınırlı olma, farklı kültürlerle yönelik okuma yapmama, yurt dışı makaleler ve kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik çalışmalar üzerinde çok durmama ve yurt dışı seyahati gerçekleştirilmeme kodlarına ulaşılmıştır. Bu konuyla ilgili dikkat çekici sınıf öğretmeni görüşlerine aşağıda yer verilmiştir;

“Ben özellikle hayat bilgisi ve Türkçe, okuma yazma derslerinde günlük hayatımızdan, kültürel öğelerimizden yer vermeye çok dikkat ediyorum. Örneğin türlü hecesini verirken yemek olan türlü diyerek ek bir örnek verdim yani kültürümüze ait bir yiyecek onun üzerinde konuştuk. Sonra Somut Olmayan Kültürel Miras Müzesi’ne gitmelerini önerdim. Sonuç olarak kendimi orta düzeyde görüyorum kültürel unsurlarımıza yönelik uygulamalar yapsam da kültür çok geniş bir kavram.” (Ö5)

“Orta düzeyde yeterli olduğumu düşünüyorum. Çünkü kendi kültürümüze yönelik bilgi düzeyi olarak kendimi yeterli görüyorum, kendi kültürümüze yönelik gerek görsel gerek yazılı olarak etkinlikler gerçekleştiriyorum özellikle sosyal bilgiler ve hayat bilgisinde.

Farklı kültürler hakkında öğrenmek ve öğretmek sınırlı kalıyor, bu konuda eksikliklerimin olduğunu düşünüyorum.” (Ö3)

“Öğrencilerimin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için orta düzeyde görüyorum kendimi. Yurt dışı seyahatim olmadı hiç ve yurt dışı makalelerin üzerinde çok fazla duramıyorum ya da kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik çalışmalar üzerinde, kültürel boyutta onlara etki sağlayacak donanımına yeteri kadar ulaşmış olduğumu düşünmüyorum.” (Ö6)

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için gereksinimleri nelerdir?” sorusuna ilişkin ortaya çıkarılan kategori ve kodlar Veri Çizelge Kağıdı 2’de görselleştirilerek sunulmuştur.

Veri Çizelge Kağıdı 2

Kültürel Okuryazarlığı Geliştirmek için Öğretmen Gereksinimleri

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri

Öğretmen Kodları		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Kategori	Gereksinim kodları										
Bilgiye yönelik	Kültürlere (kendi/farklı) yönelik bilgi					*	*		*	*	
	Kültürel okuryazarlığa yönelik bilgi		*	*						*	
	Öğrencinin sosyo-kültürel ve ekonomik yapısının bilgisi						*				
Uygulama/ Deneyime yönelik	Kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik daha fazla etkinlik/öğretim süreci örnekleri		*	*							*
	Kültürel etkileşim sonucunda iletişimi sağlayan ortamlar/uygulamalar		*								
	Kültürlere yönelik deneyim								*		
	Gezi-gözlem etkinliklerini önemseyen programlar							*			
	Yerel halktan kopuk olmayan eğitim								*		
	Okullarda tematik köşelerin hazırlanması					*					
	Maddi ve teknolojik imkansızların desteklenmesi					*					
İmkanlara yönelik	Kültürel etkinliklere ulaşımın sağlanması					*					

Veri çizelge kağıdı 2’de yer alan kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri teması incelendiğinde üç kategorinin ortaya çıktığı görülmektedir. “Bilgiye yönelik” kategorisi altında “kültürlere (kendi/farklı) yönelik bilgi” ve “kültürel okuryazarlığa yönelik bilgi” tekrar edilen kodlardandır. Bu gereksinimlere ilişkin bir sınıf öğretmeni görüşü şu şekildedir;

“Öğrencilerimin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için kendimi yeterli bulsam da gereksinimlerimin olduğunu söylemek isterim. Açıkçası ben kendi bildiğim tanım üzerinden açıklama yapıyorum kültürel okuryazarlık adına o yüzden teori ve etkinlik temelli bilgilerin verilmesi ile desteklenmeye ihtiyaç duyduğumu söyleyebilirim.” (Ö2)

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri temasının uygulama/deneyime yönelik kategorisi altında kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik daha fazla etkinlik/öğretim süreci örnekleri öğretmenler tarafından tekrar edilen bir koddur. Bu koda ilişkin bazı sınıf öğretmeni görüşleri şu şekildedir;

“Yeterliliklerimin çok yüzeysel kaldığını düşünüyorum kültürel okuryazarlığı geliştirmek için. Bu nedenle kültürel okuryazarlık için daha çok bilgiye ve çeşitli öğretim ve değerlendirme stratejilerine ulaşmam ve öğrenmem önemli, bu konuda etkili ve yeterli olabilmem için. Lisans eğitimimde çoklu okuryazarlık dersi almıştım. Örneğin çevre okuryazarlığı nedir? becerileri nedir? nasıl geliştirilir, ders planı nasıl hazırlanır? ve disiplinler arası nasıl kazandırılır? Uygulamalı olarak öğrenmiştik, paneller düzenlemiştik, bu ders benim öğrencilerimin çevre okuryazarlığını kazandırmamda çok etkili oldu” (Ö3)

“Öğrencilerimin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için gereksinim duyduğum faktörün kültürel okuryazarlığa yönelik interaktif öğrenme yöntemleri ve teknikleri olduğunu söyleyebilirim.” (Ö10)

Diğer yandan Ö1 kodlu sınıf öğretmeni görüşü doğrultusunda kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri temasının uygulama/deneyime yönelik kategorisi altında kültürel etkileşim sonucunda iletişimi sağlayan ortamlar/uygulamalara gereksinimi olduğuna ilişkin bir koda ulaşılmıştır. Bu gereksinimi olan sınıf öğretmenin ifadesi şu şekildedir;

“Farklı kültürlerin etkileşim halinde olduğu bunun sonucunda da iletişimin kuvvetleneceği ortamlara ve uygulamalara gereksinim duyuyorum. Bu öğrencilerin farklı kültürleri öğrenmesini ve olumlu iletişim kurmalarını sağlayacaktır.” (Ö1)

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri temasının imkanlara yönelik kategorisi altında Ö4 kodlu sınıf öğretmenin ifadelerinden ortaya çıkan “teknolojik ve maddi imkansızlıkların desteklenmesi” ve “kültürel etkinliklere ulaşımın sağlanması” kodları yer almaktadır. Bu gereksinimlere yönelik sınıf öğretmeni görüşü şu şekildedir;

“Sınıfımda akıllı tahta ya da projeksiyon cihazı olmaması, internette öğrencilerime sunabileceğim bilgiler için donanım imkânım eksik. Velilerimin maddi durumu nedeniyle okul dışı ortamlara geziler düzenlemekte zorlanmaktayım. Bulduğum ilçede (Sincan) kültürel etkinlikler sınırlı sayıda ve bana göre düşük kalitededir. Diğer ilçelerin etkinliklerini takip etmek, randevu bulabilmek ve ulaşım süresi-giriş ücreti giderleri de olumsuz etki etmektedir. Tüm bu şartlarda maddi imkanlar ve kültürel etkinliklere ulaşabilme gereksinimlerim vardır.” (Ö4)

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için önerileri nelerdir?” sorusuna ilişkin ortaya çıkarılan kategori ve kodlar aşağıdaki Veri Çizelge kağıdı 3’de görselleştirilerek sunulmuştur.

Veri Çizelge Kağıdı 3

Kültürel Okuryazarlığı Geliştirmek için Öğretmen Önerileri

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri

Öğretmen Kodları	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Kategori	Öneri kodları									
Öğretmenlere yönelik	Öğretmenlerin;									
	Kültürel okuryazarlığa ilişkin kaynakları okuması									
	Kültürlere (kendi/farklı) yönelik kaynakları okuması									
	Daha çok gezip, görmesi									
	Sorgulama, şiddetsiz iletişime yönelik eğitim alması ve sosyolojiye yönelik okuma yapması									

Veri Çizelge Kağıdı 3 (Devam)

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri

Öğretmen Kodları	Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Kategori	Öneri kodları									
Öğretmenlere yönelik	Öğretmenlerin;									
	Entelektüel olması									
	Farklı kültürleri öğrenmeye istekli olması ve anlayış göstermesi									
Okul yöneticilerine ve velilere yönelik	Okul, aile ve öğretmenlerin iş birliğinde etkinlikler yürütme									
	Kültürel okuryazarlığa ilişkin veli eğitimlerinin yapılması									
Milli Eğitim Bakanlığı ve Üniversitelere yönelik	Kültürel okuryazarlığa yönelik hizmet içi eğitimler									
	Konu alanı uzmanlarının eğitim vermesi									
	Eğitim fakültelerinde seçmeli ders olarak yer alması veya farklı öğretim derslerine entegre edilmesi									
	Öğretim programlarının düzenlenmesi/ kültürel okuryazarlıkla ilişkilendirilmesi ve yönergelerin yer alması									
	Öğrenci merkezli ve sınıf dışı eğitimin eğitim politikası haline gelmesi									
	Okullarda gezi-gözlemin ön planda olması									
	Seminer dönemlerinde kültür derslerinin yer alması									
	Kültürel okuryazarlık alanında eğitim politikasının oluşturulması									
	Öğretmenlere konuya ilişkin farklı kitap ve araştırmaları ulaştırma									
	Teknolojik/fiziksel imkanların ve materyallerin sağlanması									
	Bilgilendirici yayınlar ve müzik etkinliklerinin yapılması									
	Kültürel etkinliklerin yapılmasında bakanlığın öncü olması ve ücretsiz katılımın sağlanması									

Veri Çizelge Kağıdı 3 (Devam)

Tema: Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri

Öğretmen Kodları		Ö1	Ö2	Ö3	Ö4	Ö5	Ö6	Ö7	Ö8	Ö9	Ö10
Kategori	Öneri kodları										
Kültür ve Turizm Bakanlığına ve Belediyelere yönelik	Müze gezilerinde uzmanların/rehberlerin eşlik etmesi				*			*			
	Kültür merkezlerinin tematik olarak çeşitlendirilmesi				*						
	İldeki kültür merkezlerine ücretsiz ulaşım sağlanması				*						
	7 coğrafi bölgenin kültürel özellikleri ile ilgili aylık dergi ve etkinlik kitapçıklarının dağıtılması				*						

Veri çizelge kağıdı 3'te yer alan kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri teması incelendiğinde dört kategorinin ortaya çıktığı görülmektedir. “Öğretmenlere yönelik kategorisi” altındaki kodlara bakıldığında, “kültürel okuryazarlığa ilişkin kaynakları okuması” ve “kültürlere yönelik kaynakları okuması” tekrar eden kodlardır. Bu kodlarla ilgili bazı sınıf öğretmeni görüşleri şu şekildedir;

“(…) Bir öğretmen olarak kültürel okuryazarlığımı geliştirmek için kültürel okuryazarlığa ilişkin kitaplar okumalıyım hem teori hem uygulama alanında kendimi geliştirip öğrencilerimi de kültürel okuryazar bir birey olarak yetiştirmeliyim. Bunu da kendime yönelik bir öneri olarak sunuyorum.” (Ö3).

“Farklı kültürlere yönelik kitaplar ve makaleler okuyarak daha fazla bakış açımı yorum gücümü geliştirmeliyim. Kültürel okuryazarlığı konu alan kaynaklara ulaşarak daha fazla bilgi edinmeliyim. Ayrıca ben kültürel okuryazarlığı deneyim sağlayarak da öğrenmek isterim bu nedenle kültürel okuryazarlığa ilişkin hizmet içi eğitimlerinin de verilmesi daha fazla içselleştirmem için fayda sağlayacaktır (...)” (Ö9).

Diğer yandan “kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri” temasının “öğretmenlere yönelik kategorisi” altında Ö8 kodlu sınıf öğretmenin ifadelerinden ortaya çıkan öğretmenlerin daha çok gezip, görmesi, entelektüel olması, farklı kültürleri öğrenmeye istekli olması ve anlayış göstermesi kodları yer almaktadır. Sınıf öğretmenin görüşü şu şekildedir;

“Daha çok gezmeliyim ve görmeliyim (...) öğretmen kesinlikle rol model olmalı. Ben ne kadar entelektüel olursam öğrencim de farkında olmadan benzer bakış açısına sahip olacaktır. Öğretmen kendisini geliştirdiğini, farklı kültürleri öğrenmeye istekli olduğunu, farklı kültürlere karşı anlayış gösterdiğini mutlaka hissettirmelidir (...)” (Ö8)

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri temasının ikinci kategorisi “okul yöneticileri ve velilere yönelik”tir. Bu kategori altında okul, aile ve öğretmenlerin iş birliğinde etkinlikler yürütme kodu göze çarpmaktadır. Bununla birlikte kültürel okuryazarlığa ilişkin veli eğitimlerinin yapılması bir sınıf öğretmenin ifadesi doğrultusunda ortaya çıkarılan koddur. Bu konuya ilişkin bir sınıf öğretmenin görüşü şu şekildedir;

“Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için okul, aile, öğretmenler iş birliği içinde olmalı. Farklı sınıflarda bulunan göçmen öğrencilerle ve ailelerle farklı etkinlikler yürütülebilir. Böylece onların kültürel zeminlere yönelik bilgiler de elde edilebilir. Belirli günlerde onların kültürlerini tanıtmaları diğer öğrencilerle olumlu ilişkiler kurmasına ve paylaşım yapmasına yönelik şenlikler yürütülebilir. Bu şenlikler tek taraflı değil tabi ki bize ait ve farklı kültürlere ait öğelerin yer aldığı şenlikler. Süreç öncesinde öğretmenlere göçmen öğrencileri de içine alarak kültürel okuryazarlık ile ilgili sınıfta ve okulda yapılabilecek

uygulamalara yönelik hizmet içi eğitimler verilmelidir. Okullar tarafından veli eğitimleri de planlanarak gerçekleştirilebilir.” (Ö1)

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri temasının üçüncü kategorisi “Milli Eğitim Bakanlığına ve Üniversitelere yönelik”tir. Bu kategoride daha çok göze çarpan kod “kültürel okuryazarlığa yönelik hizmet içi eğitimler”dir. Bununla birlikte dikkat çeken diğer kodlar konu alanı uzmanlarının eğitim vermesi, eğitim fakültelerinde seçmeli ders olarak yer alması veya farklı öğretim derslerine entegre edilmesi, öğretim programlarının düzenlenmesi/ kültürel okuryazarlıkla ilişkilendirilmesi ve yönergelerin yer alması, öğrenci merkezli ve sınıf dışı eğitimin eğitim politikası haline gelmesi üzerinedir. Bu kodlara yönelik bazı sınıf öğretmeni görüşleri şu şekildedir;

“Daha çok gelişmek ve tam anlamıyla anlamak için kültürel okuryazarlığa yönelik öğretmenlere hizmet içi eğitimler verilebilir. Bu eğitimler bulunulan ildeki üniversitede görev yapan kültürel okuryazarlık alanında uzman kişilerce ya da çevrimiçi bir şekilde öğretmenlerin katılım göstereceği yine bu alanın uzmanları tarafından da sınıf içi ve dışı uygulama örneklerinin ve kültürel okuryazarlığa ilişkin teorik bilgilerin yer aldığı sunumlarla bizlere aktarılabilir. Kültürel okuryazarlığın kazandırılmasında en önemli kurum eğitim fakülteleridir bu yüzden seçmeli olarak bu dersin yer alması göreve başlamadan öğretmen adaylarına destek olacaktır. Ayrıca kültürel okuryazarlık farklı derslere yönelik kazanımlara entegre edilebilir ve nasıl uygulanacağına yönelik yönergeler öğretmenlere sunulabilir, bu da süreci daha etkili kılacaktır.” (Ö2)

“Öğretmen eğitimi programlarında kültürel okuryazarlık bir ders olarak verilmeli ya da diğer öğretim dersleri içerisine entegre edilerek hizmet öncesinde öğretmenlere kazandırılmalıdır. Böylece hizmette öğretmenler ders planlarını nasıl düzenlemeleri gerektiğini ve hangi uygulamaları gerçekleştirmeleri gerektiğini bilerek sınıf ortamına gelmiş olurlar. Benim dönemimde çoklu okuryazarlık dersi olmasına rağmen kültürel okuryazarlık içerisinde yer almıyordu bu yüzden hizmet içi eğitimlerle bizlere kültürel okuryazarlık eğitimleri verilebilir (...)” (Ö3).

“ (...) Sosyal bilgiler ve hayat bilgisi bu konu için çok önemli. Hayat bilgisinde tekrar eden konular güncellenmeli kitaplar da güncellenmelidir. Sosyal bilgiler dersinde 4. Sınıfta Türkiye’den hareket edip yakın komşulara ve birkaç Avrupa ülkelerine de değiniliyor fakat bu sadece bununla sınırlı kalmamalıdır, bütün kıtalardan örnekler sunulmalıdır.” (Ö8)

Diğer yandan Milli Eğitim Bakanlığına ve Üniversitelere yönelik kategorisi altında Ö4 kodlu öğretmenin ifadelerinden ortaya çıkan teknolojik/fiziksel imkanların ve materyallerin sağlanması, bilgilendirici yayımlar ve müzik etkinliklerinin yapılması, kültürel etkinliklerin yapılmasında bakanlığın öncü olması ve ücretsiz katılımın sağlanması kodları görülmektedir. Bu kodlara ilişkin sınıf öğretmeni görüşü şu şekildedir;

“ (...)Bakanlık kanalıyla her okulda internet ve akıllı tahta bulunmalıdır. Okullarda çeşitli alanlar hazırlanabilmesi için tanıtım malzemeleri ve tüm bunları gerçekleştirmek için bütçe sağlanmalıdır. Ayrıca okul binalarının yatay ve geniş bir alana yayılacak şekilde tasarlanarak, konferans salonu ve spor salonu gibi farklı çalışmalar yapmaya uygun geniş alanlar sağlanmalıdır. Konu alan uzmanlarını çağırabiliriz, kendimiz bir şeyler hazırlayabiliriz. Bakanlık ilkokul, ortaokul, lise seviyesine uygun (gerekirse gezici) sinema, sergi, tiyatro, gölge oyunu vb. yapımlar için ön ayak olmalıdır. Yine bakanlık, sosyal medya araçları ve MEB kanalları (EBA, Youtube vb.) üzerinden her türlü bilgilendirici animasyon, belgesel gibi yayımlar çıkarmalıdır. Bizde konularımızla ilişkilendiririz. Müzik alanında da benzer şekilde türkü, çocuk şarkıları, marşlar, dünyadan eserler vb. eserlerin sözlü ve sözsüz çeşitlerini üniversitelerin konservatuarları aracılığıyla hazırlayıp yayınlansın. Öğretmenlerin ve öğrencilerin her türlü kültür merkezi, müze, ören yeri, etkinlik alanları vb. girişi ücretsiz olmalıdır. Öğretmenlerin öğrenmesi, öğrencilerine olumlu katkılar sağlayacaktır (...)” (Ö4)

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen önerileri temasının dördüncü kategorisi “Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Belediyelere yönelik”tir. Bu kategoride dikkat çeken kod müze gezilerinde uzmanların/rehberlerin eşlik etmesi üzerinedir. Bu koda yönelik bir sınıf öğretmeninin görüşü şu şekildedir;

“(...) Okulların sınıfça kültür merkezi ziyaretlerinde herhangi bir talebe gerek kalmadan gezi rehberi servisi sağlanmalıdır. Buda kültür bakanlığının bir hizmeti olabilir (...)” (Ö4)

TARTIşMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada sınıf öğretmenlerinin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeyi sağlamak için yeterliliklerini, gereksinimlerini ve önerilerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları incelendiğinde, kendini öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için yeterli gören öğretmenlerin bazıları kültürlerin (kendi/farklı) bilinmesi ve tanınmasına yönelik öğretim süreci gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Başka bir deyişle öğretmenler yazılı, görsel materyallerle veya uygulamalarla (kültürel öğeler barındıran kitaplar, etkinlik kağıtları, sanal müze vd.) öğretim sürecinde öğrencilerin kültürel okuryazarlıklarını geliştirdiklerini ve bu nedenle yeterli olduklarını söylemişlerdir. Öğretmen görüşlerine benzer şekilde Sunendar ve Damaianti'nin (2022) yaptıkları araştırmada kendi kültürünü içeren okuma materyallerinin ilkokul öğrencilerinin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için önemli olduğunun altını çizmişlerdir. Benzer şekilde Iasha vd., (2023) tarafından yapılan araştırmada da öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için sanal gerçeklik medyası ile yapılan saha gezilerinin öğrencilerin kendi kültürlerini öğrenmede etkili olduğunu ve sonuç olarak kültürel okuryazarlıklarını geliştirdiğini ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmeni görüşleri ve onları destekleyen araştırma sonuçları aksine Maine vd., (2019) ve Lahdesmaki vd., (2022) kültürel gelenekler ve seçilen eserler vasıtasıyla kişinin kendi kültürüne ve başkalarının kültürüne, mirasına ve tarihine aşına olarak kültürel okuryazarlık yeterliliğine sahip olma düşüncesinin ciddi sınırlamalarının olduğunu ifade etmektedirler.

Araştırmada sınıf öğretmenlerin bir kısmı kendi kültürlerini bildikleri, hâkim oldukları ve farklı kültürleri bildikleri, tanıdıkları için öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeye yönelik kendilerini yeterli görmektedir. Kültürel okuryazarlık için kendi kültürünü bilmek önkoşuldur, paralel olarak farklı kültürleri bilmek kültürel okuryazarlığın gelişmesini sağlar (Polistina, 2009) fakat kültürel okuryazarlık için eleştirel düşünme ve yansıtma, empati, kültürlerarası hassasiyet, merak, değişimin lideri olmak, iletişim ve dinleme gibi beceri ve yetkinliklerinde var olması gerekir (Polistina, 2009; Shliakhovchuk, 2019). Ayrıca Valfredini (2018) de kültürel okuryazarlığın yalnızca bilgi boyutu ile ele alınmaması gerektiğinin, bilginin kullanımı ve eleştirel düşünme ile sürece dahil olmanın da kültürel okuryazarlıkta yer alması gerektiğinin altını çizmiştir. Bu nedenle sınıf öğretmenlerinin kültürel okuryazarlığa yönelik yeterlilik sağlaması ve bu doğrultuda öğrencilerinin kültürel okuryazarlığını geliştirebilmesi için belirtilen diğer becerilere de sahip olması gerektiği ifade edilebilir. Bununla birlikte araştırmada yer alan bir sınıf öğretmeni göçmen öğrencileri öğretim sürecine dahil ettiği için öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeye yönelik kendini yeterli olarak görmektedir. Sınıf öğretmeni bu dahil etme sürecini göçmen öğrencilerin kültürel değerlerini paylaşmasına fırsat tanıma ve hâkim kültür ile aralarındaki benzerlik ve farklılık üzerinde konuşma ile gerçekleştirmektedir. Davis (2014) öğretmenlerin, tüm öğrencileri görünür kılmasının kültürel okuryazarlığa sahip bir sınıf ortamı yaratması için önemli olduğunun altını çizmektedir. Fakat bu sınıf ortamında sadece kendi kültürünün ve farklı kültürlerin benzerlik ve farklılıklarını bilmeyi veya analiz etmeyi (Johnson, 2014; Köksal, 2010; Naqeed, 2012) teşvik etmenin yanında öğretmenlerin, sosyal etkileşim kurarken ve başkalarıyla bilgi edinirken öğrencileri hoşgörölü, empatik ve kapsayıcı tutuma teşvik etmesi de önemlidir (Lahdesmaki vd., 2022). Araştırmada kültürel okuryazarlığın sosyal karşılaştırmalarda empati, kapsayıcılık ve hoşgörü tutumu yönüne (Maine vd., 2019) benzer bir şekilde bir sınıf öğretmeni kültürlerle etkileşim içinde olduğu ve kültürlere yönelik olumlu bakış açısı geliştirdiği için öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeye yönelik kendini yeterli görmektedir. Bu doğrultuda kültürel okuryazarlığı öğrenme sürecinde gerekli olan farklı kültürlerin nasıl karşılanacağı, farklı kültürlerle nasıl etkileşim kurulacağı ve nasıl birlikte yaşanacağı bilgisi (Lahdesmaki vd., 2022) konusunda öğretmenin yeterli olduğu söylenebilir. Ayrıca sınıf öğretmeninin görüşünü destekler nitelikte Desmond, Stahl ve Graham (2011) kültürel okuryazarlığı kültürle etkileşim ve kültürler üzerinde düşünme olarak ifade etmektedir. Diğer yandan öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için kendilerini orta düzeyde yeterli olarak gören sınıf öğretmenleri bunu kültürün çok geniş bir kavram olmasına, farklı kültürlere yönelik öğrenme ve öğretmede sınırlı olmaya, farklı kültürlere yönelik

okuma yapmamaya, yurt dışı makaleler ve kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik çalışmalar üzerinde çok durmamaya, yurt dışı seyahati gerçekleştirilmeye dayandırmaktadır. Kendini orta düzeyde yeterli gören öğretmenlerin daha çok kültürel okuryazarlığın bir yönü ile yani kendi kültürünü ve farklı kültürleri bilme (Hirsch, 1987; Polistina, 2009) ile yeterliliklerini değerlendirdikleri söylenebilir.

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen gereksinimleri incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin bazıları kültürlere (kendi/farklı) yönelik bilgi sahibi olmaya gereksinim duyduklarını ifade etmiştir. Davis (2014) öğretmenlerin gerek kendi gerekse de farklı kültürlere yönelik daha çok bilgiye ulaşma isteğini destekler nitelikte kültürel okuryazarlığın kendi kültürümüz ve diğer kültürler hakkında sürekli öğrenmeye devam etmemiz gereken bir yolculuk olduğunu ifade etmektedir. Seminer dönemlerinde kültür derslerinin yer alması ve kültürlere (kendi/farklı) yönelik kaynakların okunması ise sınıf öğretmenlerinin bu gereksinime yönelik önerileri arasındadır. Bu konuyla ilgili Lahdesmaki vd. (2022) etkileşim içerisinde bilgiye sahip olmanın daha önemli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmenlerin bilgi edinmede kaynakların yanında etkileşimde de bulunmalarının önemli olduğu söylenebilir. Öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için kültürel okuryazarlığa ilişkin bilgiye gereksinim duyan sınıf öğretmenleri de yer almaktadır. Öğretmenlerin bu gereksiniminin kültürel okuryazarlığa ilişkin farklı bakış açısı kazanmaları için elzem olduğu söylenebilir çünkü daha çok kültürel okuryazarlığı geliştirmek için yeterlilik durumlarını kendi kültürünü ya da farklı kültürleri bilme ve tanıma bağlamında değerlendirmişlerdir. Diğer yandan sınıf öğretmenlerinin bir kısmı ise kültürel okuryazarlığı geliştirmeye yönelik daha fazla etkinlik/öğretim süreci örneklerine gereksinim duyduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için nasıl uygulamaların yapılacağına ilişkin yurt içi alanyazında sınırlı araştırmalar mevcuttur (Bal ve Mete, 2019). Fakat yurt dışı alanyazında kültürel okuryazarlığın geliştirilmesi üzerine pek çok araştırma yer almaktadır. Bu araştırmalar argümantasyon ve diyalog süreci, video oyunları, açık alan öğrenme teknikleri, istikrarsızlaştırma ve yansıtma, saha gezileri, kültürel okuryazarlık temelli okuma materyalleri ve yaratıcı uygulamalar ile öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmeye yöneliktir (Cook ve Maine, 2019; Garcia-Mila vd., 2021; Iasha vd., 2023; Lahdesmaki vd., 2022; Ochoa vd., 2016; Ochoa vd., 2018; Shliakhovchuk, 2019; Sunendar ve Damaianti, 2022). Kültürel okuryazarlığa yönelik bilgiye ve kültürel okuryazarlığı geliştirmek için daha fazla etkinlik/öğretim süreci örneklerine gereksinim duyan sınıf öğretmenlerinin kültürel okuryazarlığa yönelik hizmet içi eğitimler, konu alanı uzmanlarının eğitim vermesi, kültürel okuryazarlığa yönelik kaynakların okunması önerileri arasındadır. Bu öneriler öğretmenlerin kültürel okuryazarlığın ne olduğuna ilişkin bilgi düzeylerinin artmasına ve öğretim sürecinde öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için etkili uygulamalar gerçekleştirmelerine katkı sağlayabilir.

Kültürel okuryazarlığı geliştirmek için bir sınıf öğretmeni, gereksiniminin kültürel etkileşim sonucunda iletişimi sağlayan ortamlar/uygulamalar olduğunu söylemiştir; okul, aile ve öğretmenlerin iş birliğinde etkinlikler yürütmeyi öneri olarak sunmuştur. Bu etkinlikler hâkim kültürün ve farklı kültürlerin kültürel unsurlarını öğrenmeleri ve iletişim geliştirmeleri üzerine okulda yöneticilerin ve velilerin de katılım gösterdiği bir süreci ifade etmektedir. Nitekim çeşitli kültürlerle sürdürülen etkileşim ile öğrenciler ön yargılarının farkına varır, insanlar arasındaki duyguların benzer yanlarının olduğunu keşfeder ve kültürlerarası iletişim becerilerini öğrenerek uygular (Pattnaik, 2003). Maine vd. (2019) ve Maine ve Vrikki'nin (2021) de belirttiği gibi kültürel okuryazarlıkta kültürlerarası diyalog çok önemlidir. Öte yandan bir sınıf öğretmeni öğrencilerinin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için maddi ve teknolojik imkanların desteklenmesi ve kültürel etkinliklere ulaşımın sağlanması üzerine gereksinimlerini ifade etmiştir ve teknolojik/fiziksel imkanların ve materyallerin sağlanması, bilgilendirici yayınlar ve müzik etkinliklerinin yapılması, kültürel etkinliklerin yapılmasında bakanlığın öncü olması ve ücretsiz katılımın sağlanması ve müze gezilerinde uzmanların/rehberlerin eşlik etmesi öğretmenin önerileri arasındadır. Sınıf öğretmenin görüşüne benzer şekilde Sunendar ve Damaianti'nin (2022) yaptıkları araştırmada da öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için okulun fiziksel ve sosyal olarak ortamının yeterli olmasının, tüm paydaşların ulaşabileceği kültürel içerikli metinlerin, görsel, dijital ve çok modlu medyanın sağlanmasının, müze ve kütüphane gezilerinin önemli olduğunu vurgulamışlardır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin bir kısmı öğretim programlarının düzenlenmesi/ kültürel okuryazarlıkla ilişkilendirilmesi ve yönergelerin yer almasını önermişlerdir. İlköğretim programlarında açık ve net olarak kültürel okuryazarlık belirtilmemekle beraber Türkiye yeterlilikler çerçevesi doğrultusunda belirlenen sekiz anahtar yetkinlik içerisinde sosyal ve vatandaşlıkla ilgili yetkinlikler ve kültürel farkındalık ve ifade yer almaktadır (Millî Eğitim Bakanlığı, 2018). Öğretim programlarını ve ders kitaplarını ele alarak kültürel okuryazarlığı inceleyen araştırmalar daha çok sosyal bilgiler öğretim programı ve ders kitapları üzerinde durmaktadır (Çelik ve Güleç, 2023; Eguz, 2021). Bu durum sosyal bilgiler dersinde kültürün önemli bir yere sahip olmasından (Helms vd., 2012) kaynaklanıyor olabilir. Bu araştırmalarda gerek sosyal bilgiler

öğretim programının gerekse de kitaplarının daha çok hâkim kültüre yoğunlaştığı (gelenek, görenek, giyim, türkü, halk oyunları vd.), kültürel okuryazarlığa daha çok kültür ve miras ile küresel bağlantılar öğrenme alanlarında yer verildiği ifade edilmektedir (Çelik ve Güleç, 2023; Eguz, 2021). Diğer ilköğretim programlarının ve ders kitaplarının kültürel okuryazarlığı nasıl ve ne düzeyde ele aldığına yönelik araştırmalar bulunmamakta fakat genel olarak ilkokul programlarının ve ders kitaplarının kültürel okuryazarlığın tüm yönlerini içine alması ve öğretmenlerinde etkili ve uygun öğretim süreci gerçekleştirmesi için uygulama örneklerinin veya yönergelerin sunulmasının sınıf öğretmenlerinin önerilerinde de vurguladığı gibi öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için katkı sağlayabilir.

Sonuç olarak kültürel okuryazarlığı geliştirmek için öğretmen yeterlilik durumları, öğretmen gereksinimleri ve öğretmen önerileri kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda araştırmacılara ve uygulamaya yönelik bazı öneriler sunulabilir;

- Öğretmenler öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için yeterlilik durumlarını değerlendirirken kültürel okuryazarlığın farklı yönlerini ele alarak açıklamışlardır. Bu yüzden öğretmenlerin kültürel okuryazarlığın tüm yönleri hakkında bilgi sahibi olması ve öğrencilerin kültürel okuryazarlığının nasıl geliştirilmesi gerektiğine ilişkin uygulama örneklerini görmesi için hizmet içi eğitimler verilebilir. Bu eğitimler alan uzmanları tarafından da öğretmenler ile gerçekleştirilebilir.
- Bu konuda çalışmak isteyen araştırmacılar çeşitli derslerin kazanımlarıyla kültürel okuryazarlığın nasıl ilişkilendirilebileceğine dair uygulamalar yapıp bu uygulamaların öğrencilerin kültürel okuryazarlık becerileri üzerindeki etkisini belirleyen deneysel veya karma desen araştırmaları yürütülebilir.
- Öğretmenlerin öğrencilerin kültürel okuryazarlığını geliştirmek için hizmet öncesi yeterlilik sağlaması için eğitim fakültelerinde kültürel okuryazarlık seçmeli bir ders olarak yer alabilir ya da diğer öğretim dersleri ile ilişkilendirilebilir. Öğretmenlerin yeterlilikleri, gereksinimleri ve önerileri doğrultusunda kültürel okuryazarlık ders içeriği belirlenebilir.
- İlköğretim programları ve ders kitaplarının kültürel okuryazarlığı nasıl ve ne düzeyde ele aldığına ortaya çıkaran ve bunun sonunda düzenlemelerin nasıl olması gerektiğini ve uygulama örneklerinin nasıl yapılması gerektiğini açıklayan araştırmalar gerçekleştirilebilir.
- Öğretmenlerin ve öğrencilerin farklı kültürlerle etkileşim kurarak bilgi edindiği ve iletişimini geliştirdiği ortamlar, okullar ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından desteklenebilir.
- Teknolojik ve fiziki yetersizlikler ve kültürel etkinliklere katılımı kolaylaştıran uygulamalar Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve belediyeler tarafından desteklenebilir.

KAYNAKÇA

- Akay, S., & Kana, F. (2023). Türkçe öğretmeni adaylarının kültürel okuryazarlığa yönelik görüşleri. *Educational & Social Science Journal*, 10(1), 151-164. [doi: 10.17121/ressjournal.3326](https://doi.org/10.17121/ressjournal.3326).
- Bal, M. (2018). *Kültürel okuryazarlık becerisinin Türkçe öğretim süreci ile ilişkilendirilmesine yönelik öğretmen görüşleri*. 4th Language, Culture and Literature Symposium: 17-18 Mayıs 2018, Antalya.
- Bal, M., & Mete, F. (2019). Cultural Literacy in Mother Tongue Education: An Action Research. *Qualitative Research in Education*, 8(2), 215-244. <https://doi.org/10.17583/qre.2019.4186>
- Cantatore, G., & Quappe, S. (2005). What is Cultural Awareness, anyway? How do I build it. (24.02.2024), http://www.insyncntraining.nl/artikelen/what_is_cultural_awareness.pdf.
- Chrisman, N. J. (2007). Extending cultural competence through systems change: Academic, hospital and community partnerships. *The Journal of Transcultural Nursing*, 1(18), 68-76. <https://doi.org/10.1177/1043659606295692>
- Cook, V., & Maine, F. (2019). Dialogic teaching: Using wordless texts to develop children's cultural literacy learning. *Profession*, 18, 19.

- Çelik, M. E., & Güleç, S. (2023). 5. 6. Ve 7. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programı kazanımlarının ve ders kitaplarının kültür okuryazarlığı açısından incelenmesi. *Journal of the Cukurova University Institute of Social Sciences*, 32(2), 756-775. <https://doi.org/10.35379/cusosbil.1247497>
- Davis, B. M. (2014). *Cultural literacy for the common core: Six steps to powerful practical instruction for all learners*. United States of America: Solution Tree Press.
- Demir, Ş., & Kınır, S. (2022). Öğretmenlik mesleğinin genel yeterliklerinde kültürel okuryazarlık. *İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(1), 75-103.
- Desmond, K. J., Stahl, S. A., & Graham, M. A. (2011). Combining service learning and diversity education. *Making Connections: Interdisciplinary Approaches to Cultural Diversity*, 13(1), 24-30.
- Dündar, R., & Kızılk, M.M. (2023). Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazarlık. *Uluslararası Sosyal Bilgilerde Yeni Yaklaşımlar Dergisi*, 7(1), 144-157. <https://doi.org/10.38015/sbyy.1227233>
- Eguz, Ş. (2021). Adequacy of the Social Studies Curriculum in terms of Cultural Literacy Skills. *The Eurasia Proceedings of Educational and Social Sciences*, 23, 88-92. <https://doi.org/10.55549/epess.1071439>
- Garcia-Mila, M., Miralda-Banda, A., Luna, J., Remesal, A., Castells, N., & Gilabert, S. (2021). Change in classroom dialogicity to promote cultural literacy across educational levels. *Sustainability*, 13(11), 6410. <https://doi.org/10.3390/su13116410>
- Gençtürk-Güven, E. (2021). Kültürel okuryazarlık. K. Karatekin & E. Gençtürk-Güven (Ed), *Sosyal Bilgiler için Çoklu Okuryazarlıklar II (s.2-36)*. Ankara: Pegem Akademi.
- Gillham, B (2000). *Case study research methods*. London: Continuum House.
- Helms, R. G., Trejo, C., & Fultz, R. (2013). Global and cultural literacy. *Journal of International Diversity*, 1, 39-47.
- Hirsch, E. D., Kett, J. F., & Trefil, J. S. (2002). *The New Dictionary of Cultural Literacy* (3rd ed.). Houghton Mifflin Harcourt.
- Hirsch, E.D. (1987). *Cultural literacy*. Houghton Mifflin Company.
- Iasha, V., Japar, M., Maksum, A., & Setiawan, B. (2023). Fieldtrip model for cultural literacy of elementary school students through virtual reality. *INCOSHA*, 1, 227-232.
- Johnson, P. C. (2014). Cultural literacy, cosmopolitanism, and tourism research. *Annals of Tourism Research*, 44, 255-269. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2013.10.006>
- Kafadar, T., & Çavdar, Ş. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre kültürel okuryazarlık. *Mehmet Akif Ersoy Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(59), 214-217. DOI: [10.21764/maeuefd.931005](https://doi.org/10.21764/maeuefd.931005)
- Kale, M., Deretarla-Gül, E., & Tohma, M. (2023). Cultural literacy of preschool teachers teaching children from different cultures. *Early Child Development and Care*, 193(4), 506-518. <https://doi.org/10.1080/03004430.2022.2108025>
- Kılıçoğlu-Kıvrak, A. (2023). *Kültürel okuryazarlık ölçeği geliştirme çalışması*. Yüksek lisans tezi. Çanakkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Köksal H. (2010). Türkiye’de tarih öğretimi tartışmalar ve tarih öğretiminde kültür okuryazarlığı. Kenan Çayır (Ed.). *Eğitim, çatışma ve toplumsal barış: Türkiye’den ve dünyadan örnekler (s.113-121)*. İstanbul: Tarih Vakfı.

- Lahdesmaki, T., Baranova, J., Ylönen, S. C., Koistinen, A. K., Makinen, K., Juskiene, V., & Zaleskiene, I. (2022). *Learning cultural literacy through creative practices in schools: Cultural and multimodal approaches to meaning making*. Cham: Springer.
- Maine, F., Cook, V., & Lähdesmäki, T. (2019) Reconceptualizing cultural literacy as a dialogic practice. *London Review of Education*, 17 (3): 383-392. <http://dx.doi.org/10.18546/LRE.17.3.12>
- Maine, F., & Vrikki, M. (2021). *Dialogue for intercultural understanding: Placing cultural literacy at the heart of learning*. Cham: Springer.
- Mayweg-Paus E., & Zimmermann, M. (2021). Educating cultural literacy with open educational resources: Opportunities and obstacles of digital teacher collaborations. In F. Maine, & M. Vrikki (Eds.) *Dialogue for intercultural understanding: Placing cultural literacy at the heart of learning* (pp. 59-70). Cham: Springer
- McFarland, S. (1999). Nurturing the peace flower: A model for the science of peace. *Montessori Life*, 11(1), 31-35.
- Miles M.B., & Huberman, A.M. (2021). *Nitel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Muller, W. (2006). The Contribution of 'cultural literacy' to the 'globally engaged curriculum' and the 'globally engaged citizen'. *Social Educator*, 24(2), 13-15.
- Naqeeb, H. (2012). Promoting cultural literacy in the EFL classroom. *Global Advanced Research Journal of Educational Research and Reviews*, 1(4), 41-46.
- Ochoa, G. G., & McDonald, S. (2020). *Cultural literacy and empathy in education practice*. Springer Nature.
- Ochoa, G. G., McDonald, S., & Monk, N. (2018). Adapting open-space learning techniques to teach cultural literacy. *Open Cultural Studies*, 2(1), 510-519. <https://doi.org/10.1515/culture-2018-0046>
- Ochoa, G.G., & McDonald, S. (2019). Destabilisation and cultural literacy. *Intercultural Education*, 30(4), 351-367. <https://doi.org/10.1080/14675986.2018.1540112>
- Ochoa, G.G., McDonald, S., & Monk, N. (2016). Embedding cultural literacy in higher education: a new approach. *Intercultural Education*, 27(6), 546-559. <https://doi.org/10.1080/14675986.2016.1241551>
- Otten, M. (2003) Intercultural learning and diversity in higher education. *Journal of Studies in International Education*, 7 (1), 12–26. <https://doi.org/10.1177/1028315302250177>
- Parker, A., Webb, E.K., & Wilson E. V. (2016). *Creating a studying abroad experience for elementary teacher candidates: Considerations, challenges, and impact*. In H. An (Eds.), *Handbook of research on efficacy and implementation of study abroad programs for P-12 teachers* (pp. 111-132). IGI Global.
- Pattnaik, J. (2003). Multicultural literacy starts at home: Supporting parental involvement in multicultural education. *Childhood Education*, 80(1), 18-24. <https://doi.org/10.1080/00094056.2003.10521245>
- Poirier, S., & Wooldridge, D. (2009). Cultural issues in adult education. In V. Wang (Eds), *Handbook of research on e-learning applications for career and technical education: technologies for vocational training*, (pp. 356–367). IGI Global.

- Polistina, K. (2009). *Cultural literacy: Understanding and respect of fort he cultural aspects of sustainability*. In S. A. Villiers-Stuart (Eds), *The Handbook of sustainability literacy: Skills for a changing world (multimedia version)* (pp. 117-123). Oxford: Green Books.
- Portera, A. (2008) Intercultural education in Europe: Epistemological and semantic aspects. *Intercultural Education*, 19 (6), 481–91. <https://doi.org/10.1080/14675980802568277>
- Robinson, H. M. (2019). Dynamics of culture and curriculum design: preparing culturally responsive teacher candidates. In *Management Association* (Eds.), *Early childhood development: Concepts, methodologies, tools, and applications* (pp. 343–365). Her- shey, PA: IGI Global.
- Shliakhovchuk, O. (2019). *Cultural literacy acquisition through video game environments of a digitally born generation*. Doctoral thesis. Universitat Politècnica de Valencia.
- Siliņa-Jasjukevica, G., & Rancane, A. (2022). Cultural literacy: Conceptual issues of selecting content of tradicional cultural in education. *Human, technologies, quality of education*, 771. <https://doi.org/10.22364/htqe.2022.55>
- Starasta, L. (2004). *The New dictionary of cultural literacy*. *Reference Reviews*, 18(5), 16-17. <https://doi.org/10.1108/09504120410542931>
- Sunendar, D., & Damaianti, V. S. (2022, December). Cultural literacy-based reading materials for elementary school students. In *3rd Annual Conference of Education and Social Sciences (ACCESS 2021)* (pp. 150-157). Atlantis Press.
- Tohani, E., Yanti, P., & Suharta, R. B. (2019). Learning process and experiential based cultural literacy education needs. *International Journal of Innovation, Creativity, and Change*, 5(4), 351-365.
- Valfredini, A. (2018). Devoloping Cultural literacy: The contrastive study of tv advertisement. *The Journal and Language and Teaching Technology*, 1(1), 1-14.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yin, R. (1984). *Case study research: design and methods*. California: Sage Publications.
- Zor, A. (2014). Kültürel okuryazarlık dersi açısından görsel sanatlar dersinin önemi. *Ulakbilge Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(4), 1-13. [doi: 10.7816/ulakbilge-02-04-01](https://doi.org/10.7816/ulakbilge-02-04-01)

Primary School Teachers' Requirements and Suggestions to Ensure the Development of Students' Cultural Literacy

Merve Elmas Ahlatçioğlu^{1*}

Bilge Gök²

¹Hacettepe University, Department of Elementary Education, Ankara, Türkiye
mervelmas26@gmail.com

²Hacettepe University, Department of Elementary Education, Ankara, Türkiye
bilgeb@hacettepe.edu.tr

*Corresponding Author

Received: 19.03.2024
Accepted: 21.11.2024
Available Online: 31.01.2025

Abstract: This study aimed to reveal primary school teachers' competencies, requirements, and suggestions to ensure the development of students' cultural literacy. In this direction, a case study, one of the qualitative research method designs, was used. The study group of the research consists of 10 primary school teachers working in various private and public primary schools in the 2023-2024 academic year and studying in the master's and doctoral programs of primary education at a state university located in the Ankara city center. The data were collected using a semi-structured interview form. Content analysis was used to analyze the collected data. As a result, while some teachers consider themselves sufficient to develop students' cultural literacy, others consider themselves moderately sufficient. It was revealed that teachers need knowledge, practice/experience, and opportunities to develop students' cultural literacy. Regarding the needs, the participants provided suggestions for teachers, school management, and parents; the Ministry of National Education and Universities; the Ministry of Culture and Tourism; and municipalities. Thus, it was seen in the research that a process involving all stakeholders is necessary to develop students' cultural literacy.

Keywords: Primary School Teacher, Cultural Literacy, Teacher Views

INTRODUCTION

Advances in technology and increased mobility require people to communicate with different cultures in face-to-face or virtual environments. This situation leads to the question, "How do we adapt to a world where we are together with culturally different people in the same physical or virtual environment? How can we communicate with people attributing different meanings to the same events? How can we look at people from different cultural backgrounds from their perspectives without marginalizing them? What do we need to see cultural differences as a richness without seeing them as obstacles, and what do we need to change our perspective towards these differences?" In order to reveal the answers to these questions, the concept of cultural literacy comes to the fore (Gençtürk-Güven, 2021).

The concept of cultural literacy is based on Hirsch's "Cultural Literacy: What Every American Needs to Know," which was published in 1987. Hirsch (1987) considers cultural literacy as knowing one's culture and other cultures. Some researchers emphasize the communication aspect of cultural literacy and define it as a dialogic social activity that focuses on learning and gaining knowledge through empathic, flexible, and inclusive interaction (Maine et al., 2019). Siliņa-Jasjukevica and Rancane (2022) state that cultural literacy includes the concepts of cultural understanding, cultural awareness, cultural competence, and critical thinking. Cultural understanding is defined as knowledge of one's own culture as well as the cultures of others (Poirier & Wooldridge 2009; Parker et al., 2016), while cultural awareness is defined as understanding the differences, positive and negative aspects of one's own culture and other cultures (Cantotare & Quappe, 2005; McFarland, 1999). Cultural competence refers to the flexibility and ability of individuals to evaluate and treat all people respectfully and in a culturally appropriate way (Chrisman, 2007; Robinson, 2019), while critical thinking refers to the ability to read one's own culture and different cultures from a critical perspective, to make changes and self-criticism in one's own culture if necessary, and to understand the impact of cultures on each other (Hirsch et al., 2002; Ochoa et al., 2016; Polistina, 2009; Siliņa-Jasjukevica & Rancane, 2022). Along with various definitions of cultural literacy, researchers have also tried to reveal the competencies a culturally

literate individual should have. Accordingly, a culturally literate individual is understanding, respectful, tolerant, curious, aware, creative, and observant of differences. In addition, they have intercultural awareness, critical thinking, and local cultural awareness, and they lead change. The culturally literate individual understands the complexity of culture and that all cultures have strengths, weaknesses, and paradoxes. He understands the inevitable, continuous, and complex nature of cultural change, analyzes the qualities of his culture, and identifies and changes stereotypes. They are also aware of cultural universals, the internal (values-based) and external (lifestyle) components of culture, and the complex interrelationship of language and culture, and are not culturally fundamentalist (Muller, 2006; Ochoa & McDonald, 2020; Polistina, 2009).

As cultural literacy competencies become more important for every individual, it seems necessary to provide cultural literacy education to students at all levels (Gençtürk-Güven, 2021). However, primary schools are vital in shaping the foundations of student understanding, including cultural literacy (Iasha et al., 2023). Therefore, primary school teachers need to possess the competencies of cultural literacy and create favorable conditions in the teaching-learning process to develop cultural literacy (Ochoa et al., 2018). In order to create the appropriate conditions, the DIALLS project (2018) in Europe aims to create interdisciplinary resources and activities for cultural literacy education at preschool, primary, and secondary school levels with teachers from various countries. These resources consist of wordless short films and books. The books and short films deal with social responsibility, coexistence and belonging, citizenship, celebration of diversity, democracy, globalization, human rights, cooperation, sustainable development, and climate change. These stimuli and the topics addressed enable students to develop cultural literacy through reasoning and dialogue (Garcia-Mila et al., 2021; Maine & Vrikki, 2021; Mayweg-Paus & Zimmermann, 2021).

When studies conducted abroad are examined, it is seen that there are studies on the meaning of cultural literacy, competencies, and practices for developing cultural literacy (Cook & Maine, 2019; Davis, 2014; Garcia-Mila et al., 2021; Hirsch, 1987; Iasha et al., 2023; Johnson, 2014; Lahdesmaki et al., 2022; Maine et al., 2019; Maine & Vrikki, 2021; Ochoa & McDonald, 2019; Ochoa & McDonald, 2020; Ochoa et al., 2016; Ochoa et al., 2018; Polistina, 2009; Shliakhovchuk, 2019; Starasta, 2004; Sunendar & Damaianti, 2022; Tohani et al., 2019; Valfredini, 2018). When we look at the studies conducted in Turkey, cultural literacy perceptions of teachers and pre-service teachers, curriculum and textbook review in terms of cultural literacy, cultural literacy in teacher competencies, cultural literacy of teachers with students from different cultures, teachers' opinions on the association of cultural literacy with the Turkish teaching process, and cultural literacy scale development are discussed (Akay & Kana, 2023; Bal, 2018; Çelik & Güleç, 2023; Demir & Kingır, 2022; Dündar & Kızık, 2023; Eguz, 2021; Kale et al., 2023; Kafadar & Şan, 2021; Kılıçoğlu-Kıvrak, 2023; Zor, 2014). Although studies on cultural literacy have increased in recent years in Turkey, studies on developing students' cultural literacy are limited (Bal & Mete, 2019). Developing students' cultural literacy is related to teachers' competencies to develop this skill (Siliņa-Jasjukevica & Rancane, 2022). For this reason, the study aimed to reveal primary school teachers' competencies, needs, and suggestions for developing cultural literacy. In this way, it is predicted that teachers can gain awareness to ensure students' cultural literacy development. In addition, it is thought that knowing teachers' competencies, needs, and suggestions will guide the institutions and the literature on how to gain competence in cultural literacy and how to develop practices for how cultural literacy should be taught. In line with this purpose and importance, the problem statement of the research is "What are the primary school teachers' competencies, needs, and suggestions for improving students' cultural literacy?". In line with this research problem, answers to the following sub-problems were sought in the research:

1. How do primary school teachers evaluate their competencies to ensure the development of students' cultural literacy?
2. What are the requirements of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?
3. What are the suggestions of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?

METHOD

Research Design

The case study design was used as a qualitative research method design. Case study requires in-depth inquiry into how individuals see themselves based on their experiences, perceptions, and emotions according to the context and the underlying reasons (Gillham, 2000). In this study, the holistic single case design, which is used when a single unit of analysis (an individual, an institution, a program, a school, etc.) is included in the research, which is one of the case study types identified by Yin (1984), was used. In this direction, the case addressed in the research is to reveal teachers' views on their competencies, needs, and suggestions to ensure the development of students' cultural literacy.

Study Group

Criterion sampling, one of the purposeful sampling types, was used to form the study group. The criterion is that teachers in a master's or doctoral program have enough knowledge to answer the questions about cultural literacy. Accordingly, the research study group consisted of 10 primary school teachers working in various private and public primary schools in the 2023-2024 academic year and studying in a master's and doctoral program with/without a thesis in classroom education at a state university located in Ankara city center. The distribution of the personal information of the primary school teachers in the study group is given in Table 1.

Table 1

Personal Information of the Participants in the Study

Teacher Codes	Gender	Age	Seniority	Education Status	Served Class Level	School/province of duty
T1	Female	30	9	PhD	4	State/Ankara
T2	Female	28	7	Master's Degree	2	Private/Izmir
T3	Female	30	4	Master's Degree	1	State/Ağrı
T4	Female	41	20	PhD	2	State/Ankara
T5	Female	24	2	Master's Degree	1	Private/Ankara
T6	Female	32	7	PhD	4	State/Adana
T7	Female	31	5	PhD	2	State/Amasya
T8	Female	40	18	Master's Degree	1	State/Ankara
T9	Female	24	3	Master's Degree	2	State/Istanbul
T10	Female	36	2	Master's Degree	3	State/Istanbul

Data Collection Instruments

After evaluating the relevant literature, the researchers created a semi-structured interview form consisting of three questions to collect data for the study. For the form, the opinions of two faculty members working in Classroom Education (a field expert and a measurement and evaluation expert) and a language expert were consulted. These opinions were based on changing the words used in the first interview questions, and some questions were reorganized accordingly. A pre-application was conducted with two primary school teachers to examine whether the questions in the interview form were straightforward and whether the answers

were directed to the questions. Thus, it was determined that the questions were in the desired direction, and then the interview process was carried out. Before starting the interviews, the participants were informed about the research, and their consent for participation was obtained by explaining the principle of confidentiality of the data. Then, the interviews were conducted in a quiet environment, where the primary school teachers were available, and the audio was recorded. Some teachers working outside of Ankara who did not have the opportunity to come to the university for the interviews were interviewed via online platforms by arranging the days and times when they were available, and voice recordings were taken. Face-to-face and online interviews lasted an average of 10 minutes. Three interview questions were used in the study. The sub-problems associated with these questions are presented in Table 2.

Table 2

Interview Questions and Related Sub-Problems

Sub-problems	Interview Question
How do primary school teachers evaluate their competencies to ensure the development of students' cultural literacy?	1. 1. How would you assess your competence to ensure the development of your students' cultural literacy? Why do you think you are sufficient/insufficient?
What are the requirements of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?	2. What are your requirements for developing your students' cultural literacy?
What are the suggestions of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?	3. What are your suggestions for improving your students' cultural literacy in line with your identified requirements? Probe: Do you have any suggestions other than the ones you mentioned to ensure the development of your students' cultural literacy in line with your requirements? Could you explain?

Data Collection Procedure

Permission to conduct the study was obtained from the Hacettepe University Social Sciences and Humanities Research Ethics Committee dated 23.01.2024 and numbered E-76942594-900-00003318320.

Data Analysis

Content analysis was used to analyze the data. The main goal of content analysis is to reach concepts and connections that can explain the data obtained (Yıldırım & Şimşek, 2018). Analyzing the research data, the audio recordings of the interviews obtained by getting participant approval were converted into a written document. Codes were created for the concepts revealed by the data obtained from the interviews and converted into written documents. After the codes were created, categories and themes were reached. Miles and Huberman's (2021, p.80) data chart paper was used to visualize the data obtained. Teachers expressing the relevant code in the data chart sheet are shown in the table using the * (asterisk) sign. This was used due to code diversity; therefore, the frequency of agreement (frequency distributions) is not shown.

Validity and Reliability of the Study

In this study, various measures were taken by the researchers to minimize or eliminate factors that affect or threaten validity and reliability (Yıldırım & Şimşek, 2016). Different concepts are used for reliability and validity in qualitative research. These concepts can be expressed as credibility instead of internal validity, transferability instead of external validity, consistency instead of internal reliability, and confirmability instead of external reliability (Yıldırım & Şimşek, 2016). In order to ensure the credibility of the research, the opinions of two faculty members working in the field of Classroom Education and a language expert were consulted. The transferability of the research was ensured by describing the research process in detail. To ensure the consistency of the study, the data were coded separately by two different researchers. The formula suggested by Miles and Huberman (2021, p.64) was used to calculate the inter-coder agreement, and it was found that the inter-coder agreement was 98%. This percentage of agreement indicates that the coding is consistent. In addition, to ensure consistency, examinations were made on whether the results were consistent with the data, and participant confirmation and direct quotations were used to include the participants' views. In order to ensure the confirmability of the research, the data obtained were systematically archived to facilitate the use of other researchers.

FINDINGS

This section presents the findings and direct quotations from the data obtained through content analysis. The research's themes were "Teacher competencies to develop cultural literacy," "Teacher requirements to develop cultural literacy," and "Teacher suggestions to develop cultural literacy." The categories and codes related to the first sub-problem of the study, "How do primary school teachers evaluate their competencies to ensure the development of students' cultural literacy?" are visualized and presented in data chart paper 1.

Data Chart Paper 1

Teacher Competencies for Developing Cultural Literacy

Theme: Teacher competencies for developing cultural literacy

Teacher Codes	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Category	Competency status codes									
Considering sufficient	Realizing a teaching process for knowing and recognizing cultures (own/different)	*					*	*		*
	Knowing/recognizing different cultures	*	*		*		*			
	Knowing/mastering one's own culture	*	*							
	Involving migrant students in the teaching process	*								
	Enabling students to communicate with different cultures				*					
	Interacting with cultures and developing a positive perspective towards cultures						*			
	Raising awareness to develop respect and tolerance for different cultures							*		
	Raising versatile, critical, and discerning individuals							*		
	Following cultural developments		*							
	Emphasizing reading and listening/watching in different fields and genres				*					

Data Chart Paper 1 (Continued)

Theme: Teacher competencies for developing cultural literacy

Teacher Codes	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Category	Competency status codes									
Considering sufficient	Searching and visiting cultural centers			*						
	Using cultural materials			*						
	Ensuring student participation in cultural activities			*						
Considering sufficient at moderate level	Having a very broad concept of culture				*					
	Being limited in teaching and learning about different cultures		*							
	Not reading about different cultures								*	
	Not focusing much on foreign articles and studies to improve cultural literacy						*			
	Not traveling abroad						*			

When the teacher competencies for developing cultural literacy in data chart paper 1 is analyzed, it is seen that two categories emerge. When the codes under the category of "perceiving themselves as competent" are examined, it is seen that teachers express their competence by "conducting teaching process for knowing and recognizing cultures (own/different)." On the other hand, teachers who considered themselves competent to develop cultural literacy explained this situation as "knowing/recognizing different cultures and knowing/mastering one's own culture." Some primary school teachers' opinions on these codes are as follows;

"I am competent. I use various cultural activities and learning materials to develop my students' cultural literacy. For example, I asked everyone to memorize local clothes, food, historical places, poems, folk songs, and songs from their hometown on background cardboard and present them to their friends (...)" (T10).

"I think I am competent in developing my students' cultural literacy... I follow cultural developments, and I think I have a good knowledge of our own culture. I try to know different cultures." (T2)

Another code that emerged in the category of deeming it competent is the inclusion of migrant students in the teaching process, which emerged from the statement of the primary school teacher coded T1. The primary school teacher coded T1 explained this situation as follows;

"I think I am competent. I know our own culture, and I am constantly learning. I do different activities for my students to learn our culture's values, traditions, and customs. My travels abroad have helped me to gain knowledge about different cultures, thus making it easier for me to teach different cultures to my students. I also provide opportunities for my migrant students to share their cultures, and we have conversations about differences and similarities. This leads to the participation of my migrant students in the teaching process." (T1)

On the other hand, under the category of "considering as competent," it is seen that the codes of enabling students to communicate with different cultures were formed from the statement of the primary school teacher coded T4, interacting with cultures and developing a positive perspective towards cultures from the statement of the primary school teacher coded T7, and raising awareness to develop respect and tolerance towards different cultures, raising versatile, critical and discerning individuals from the statement of the primary school teacher coded T8. The opinions of the primary school teachers expressing these codes are as follows;

"(...) I participated in Erasmus training in Portugal, and this perception formed in me when I saw how we should approach different cultures, that there were no barriers, and

that we could converse with each other. As a result, I saw that interaction with different cultures is productive. Since my first duty was in Hatay, I saw that different cultures lived together. In general, I consider myself competent regarding my perspective on cultures. First of all, to have cultural literacy, the teacher must interact with cultures. I think I have seen more or less different cultures. In free activities, I do activities such as visiting museums, introducing music genres, doing activities to feed their creativity, etc., through Google as much as I can." (T7)

"(...) Although not every year, I do sister class activities (teaching mathematics with music, introducing country foods, in-class applications, writing letters to each other through the program, etc.) with stakeholders from different provinces and countries through eTwinning. This enables us to communicate with the world, with people we may never come face to face (...)." (T4).

"(...) I try to raise awareness to develop tolerance and respect for different cultures. I draw attention to different points in and out of the classroom to globalize my students. Based on the principle of from near to far, I try to raise them as versatile, critical, and perceptive individuals by first recognizing and understanding their own identity and culture and then the cultures of the world and, if necessary, creating a cultural mosaic within themselves" (T8).

Under the second category of the theme of teacher competency to develop cultural literacy, "considering at a moderate level of competence," the codes of culture being a very broad concept, being limited in learning and teaching about different cultures, not reading about different cultures, not focusing much on foreign articles and studies aimed at developing cultural literacy, and not traveling abroad were found. Remarkable primary school teacher opinions on this issue are given below;

"I pay a lot of attention to including cultural elements from daily life, especially in life science and Turkish literacy lessons. For example, when I gave the syllable 'kind,' I gave an additional example by saying 'türlü,' which is a food that belongs to our culture, so we talked about it. Then, I suggested that they go to the Museum of Intangible Cultural Heritage. As a result, I see myself at an intermediate level, although I practice for our cultural elements, culture is a very broad concept." (T5)

"I think I am moderately competent because I consider myself competent in terms of knowledge about our own culture; I carry out activities both visually and in writing about our own culture, especially in social studies and life science. Learning and teaching about different cultures is limited, and I think I have deficiencies in this regard." (T3)

"I see myself at a medium level to improve the cultural literacy of my students. I have never traveled abroad, and I do not think that I can focus on foreign articles too much, or I do not think that I have reached the equipment that will impact them in the cultural dimension of studies to improve cultural literacy." (T6)

Data chart paper 2 visualizes and presents the categories and codes related to the second sub-problem of the study, "What are the requirements of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?"

Data Chart Paper 2*Teacher Requirements for Developing Cultural Literacy***Theme:** Teacher requirements for developing cultural literacy

Teacher Codes	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Category	Requirement codes									
For knowledge	Knowledge of cultures (own/different)					*	*		*	*
	Knowledge of cultural literacy		*	*					*	
	Knowledge of the socio-cultural and economic structure of the student						*			
For practice/experience	More examples of activities/teaching processes to develop cultural literacy		*	*						*
	Environments/applications that enable communication as a result of cultural interaction		*							
	Experience with cultures								*	
	Programs that emphasize travel-observation activities							*		
	Education that is not disconnected from the local community							*		
	Preparation of thematic corners in schools					*				
	Supporting material and technological impossibilities					*				
For opportunities	Providing transportation to cultural events					*				

When the theme of teacher requirements for developing cultural literacy in data chart paper 2 is analyzed, it is seen that three categories emerged. Under the category of "for knowledge," "knowledge about cultures (own/different)," and "knowledge about cultural literacy" are among the repeated codes. A primary school teacher's opinion on these needs is as follows;

"Although I find myself competent in improving the cultural literacy of my students, I would like to say that I have needs. I make explanations based on the definition I know, so I can say that I need to be supported by giving theory and activity-based information." (T2)

Under the category of practice/experience in the theme of teacher requirements for developing cultural literacy, more examples of activities/teaching processes for developing cultural literacy are repeated by teachers. Some primary school teachers' views on this code are as follows;

"I think my competencies are too superficial to develop cultural literacy. For this reason, I need to access and learn more information and various teaching and assessment strategies for cultural literacy to be effective and competent in this subject. For example, what is environmental literacy, its skills, how do we develop it, how do we prepare a lesson plan, and how do we make it interdisciplinary? We learned practically, we organized panels, this course was very effective in helping my students gain environmental literacy" (T3)

"I can say that the factor I need to improve my students' cultural literacy is interactive learning methods and techniques for cultural literacy." (T10)

On the other hand, in line with the opinion of the primary school teacher coded T1, a code was reached under the category of practice/experience of the theme of teacher requirements to develop cultural literacy, which states that there is a requirement for environments/practices that enable communication as a result of cultural interaction. The statement of the primary school teacher who has this requirement is as follows;

"I need environments and practices where different cultures interact, and as a result, communication will be strengthened. This will enable students to learn different cultures and communicate positively." (T1)

Under the category of "opportunities" of the theme of teacher requirements for developing cultural literacy, there are the codes "supporting technological and material impossibilities" and "providing access to cultural activities" that emerged from the statements of the primary school teacher coded T4. The opinion of the primary school teacher regarding these requirements is as follows;

"I do not have a smart board or projection device in my classroom, and I lack the equipment for the information I can present to my students from the internet. I have difficulty organizing trips to out-of-school environments due to my parent's financial situation. In my opinion, cultural activities in my district (Sinan) are limited in number and of low quality; following the activities of other districts, finding appointments, and transportation time-entrance fee expenses also have a negative effect. Under all these conditions, I need financial means and access to cultural activities." (T4)

The categories and codes revealed about the third sub-problem of the study, "What are the suggestions of primary school teachers to ensure the development of students' cultural literacy?" are visualized and presented in Data chart paper 3 below.

Data Chart Paper 3

Teacher Suggestions for Developing Cultural Literacy

Theme: Teacher suggestions for developing cultural literacy

Teacher Codes	T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Category	Suggestion codes									
For teachers	Reading resources on cultural literacy		*						*	
	Reading resources on cultures (own/different)							*	*	
	More sightseeing							*		
	Questioning, training on nonviolent communication, and reading on sociology								*	
	Being intellectual							*		
	Being willing to learn about and understand different cultures							*		
For school administrators and parents	Conducting activities in cooperation with the school, parents and teachers		*					*		
	Conducting parent training on cultural literacy		*							

Data Chart Paper 3 (Continued)

Theme: Teacher suggestions for developing cultural literacy

Teacher Codes		T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10
Category	Suggestion codes										
For the Ministry of National Education and Universities	In-service training on cultural literacy	*	*	*						*	*
	Being trained by experts in the subject area		*					*			
	Including it as an elective course in faculties of education or integrating it into different teaching courses		*	*							
	Regulating curricula/linking them to cultural literacy and including guidelines		*						*		
	Making student-centered and out-of-class education an education policy				*				*		
	Prioritizing travel-observation in schools							*			
	Including culture courses in seminar periods					*					
	Establishing an education policy in the field of cultural literacy										*
	Providing teachers with different books and research on the subject							*			
	Providing technological/physical facilities and materials				*						
	Providing informative publications and music events				*						
	Ensuring that the Ministry is a pioneer in organizing cultural events and ensuring free participation				*						
	For the Ministry of Culture and Tourism and Municipalities	Accompanying experts/guides on museum visits				*			*		
Diversifying cultural centers thematically					*						
Providing free transportation to cultural centers in the province					*						
7 distribution of monthly journals and activity booklets on the cultural features of the geographical region					*						

When the theme of teacher suggestions for improving cultural literacy in data chart paper 3 is analyzed, it is seen that four categories emerged. When the codes under the "for teachers category" are examined, "reading the resources on cultural literacy" and "reading the resources on cultures" are the recurring codes. Some primary school teachers' opinions about these codes are as follows;

"(...) As a teacher, I should read books on cultural literacy to improve my cultural literacy, improve myself in theory and practice, and raise my students as culturally literate individuals. I offer this as a suggestion for myself." (T3).

"I should improve my perspective and interpretation power by reading books and articles about different cultures. I should get more information by accessing resources on cultural literacy. In addition, I would like to learn cultural literacy by providing experience, so providing in-service training on cultural literacy will be beneficial for me to internalize it more (...)." (T9).

On the other hand, under the "category for teachers" of the theme of "teacher suggestions for improving cultural literacy," there are codes that teachers should travel and see more, be intellectual, be willing to learn about different cultures, and show understanding, which emerged from the statements of the primary school teacher coded T8. The opinion of the primary school teacher is as follows;

"I should travel and see more (...) the teacher should be a role model. The more intellectual I am, the more my students will have a similar perspective unwittingly. The teacher should make them feel that he/she is improving himself/herself, that he/she is willing to learn about different cultures, that he/she shows understanding towards different cultures (...)" (T8)

The second category of the theme of teacher suggestions for improving cultural literacy is "for school administrators and parents." Under this category, the code for conducting activities cooperating with school, family, and teachers stands out. In addition, conducting parent training on cultural literacy is the code that was revealed in line with the statement of a primary school teacher. The opinion of a primary school teacher on this issue is as follows;

"School, family, and teachers should cooperate to improve cultural literacy. Different activities can be carried out with immigrant students and families in different classes. Thus, information about their cultural background can be obtained. On certain days, festivals can be organized for them to introduce their cultures, build positive relationships, and share with other students. These festivities are not one-sided but include elements of our own and different cultures. Before the process, in-service training should be given to teachers about the practices that can be done in the classroom and school regarding cultural literacy, including for migrant students. Parent trainings can also be planned and organized by schools." (T1)

The third category of the theme of teacher suggestions for improving cultural literacy is "for the Ministry of National Education and Universities." The most prominent code in this category is "in-service training on cultural literacy." However, another noteworthy code is that subject area experts should provide training. It should be included as an elective course in faculties of education or integrated into different teaching courses; curricula should be organized/associated with cultural literacy, and guidelines should be included; student-centered and out-of-class education should become education policy. Some primary school teachers' opinions on these codes are as follows;

"In-service training can be given to teachers for cultural literacy in order to develop more and understand it fully. These trainings can be provided by experts in the field of cultural literacy working at the university in the province where the teachers are located or by experts in this field online, with presentations that include examples of in-class and out-of-class applications and theoretical information about cultural literacy. The most important institution in acquiring cultural literacy is the faculties of education, so including this course as an elective will support pre-service teachers before they start working. In addition, cultural literacy can be integrated into the outcomes for different courses, and instructions on how to apply it can be presented to teachers, making the process more effective." (T2)

"Cultural literacy should be given as a course in teacher education programs or integrated into other teaching courses and provided to teachers before service. In this way, in-service

teachers would come to the classroom knowing how to organize their lesson plans and which practices they should carry out. Although there was a multiliteracy course in my period, it was not included in cultural literacy, so cultural literacy training can be given to us with in-service training (...)." (T3).

"(...) Social studies and life studies are very important for this subject. Repetitive topics in life science and books should be updated. In the 4th-grade social studies course, starting from Turkey, close neighbors and a few European countries are mentioned, but this should not be limited to this; examples from all continents should be presented." (T8)

On the other hand, under the Ministry of National Education and Universities category, the codes of providing technological/physical facilities and materials, informative publications, and music activities, the Ministry being a pioneer in organizing cultural activities and providing free participation, are seen. The opinion of the primary school teacher regarding these codes is as follows;

" (...) There should be internet and smart boards in every school the Ministry provides. Promotional materials should be provided to prepare various school areas, and a budget should be provided to cover all these. In addition, school buildings should be designed to be horizontal and spread over a large area, and large areas suitable for different activities, such as conference halls and sports halls, should be provided. We can invite experts in the field. We can prepare something ourselves. The Ministry should pave the way for productions such as cinema, exhibitions, theater, shadow plays, etc., suitable for primary, middle, and high school levels (traveling if necessary). The Ministry should also publish all kinds of informative animations, documentaries, etc., through social media tools and MoNE channels (EBA, YouTube, etc.). We can relate them to our subjects. Similarly, in music, the Ministry should prepare and publish all kinds of verbal and non-verbal works, such as folk songs, children's songs, marches, works from the world, etc., through the conservatories of universities. Entrance of teachers and students to all kinds of cultural centers, museums, ruins, activity areas, etc., should be free of charge. Teachers' learning will make positive contributions to their students (...)" (T4)

The fourth category of the theme of teacher suggestions for improving cultural literacy is "for the Ministry of Culture and Tourism and Municipalities." The code that draws attention in this category is the accompaniment of experts/guides on museum trips. The opinion of a primary school teacher regarding this code is as follows;

"(...) A tour guide service should be provided without the need for any request for schools to visit cultural centers as a class. This can be a service of the Ministry of Culture (...)" (T4)

DISCUSSION AND CONCLUSION

This study aimed to reveal primary school teachers' competencies and requirements and provide suggestions for improving students' cultural literacy. When teacher competencies for developing cultural literacy were examined, some teachers who considered themselves competent to develop students' cultural literacy stated that they carried out a teaching process to know and recognize cultures (own/different). In other words, teachers stated that they developed students' cultural literacy through written, visual materials or applications (books with cultural elements, activity sheets, virtual museums, etc.) in the teaching process and that they were competent for this reason. Similar to the teachers' views, Sunendar and Damaianti (2022) underlined in their study that reading materials containing their own culture are essential for developing the cultural literacy of primary school students. Similarly, Iasha et al. (2023) stated that field trips with virtual reality media to improve students' cultural literacy were effective in learning about their own culture and consequently improved their cultural literacy. Contrary to the opinions of primary school teachers and the research results supporting them, Maine et al. (2019) and Lahdesmaki et al. (2022) state that the idea of having cultural literacy competence by familiarizing with one's own culture and the culture, heritage, and history of others through cultural traditions and selected artifacts has severe limitations.

In the study, some primary school teachers consider themselves competent in developing students' cultural literacy because they know and dominate their own culture and know and recognize different cultures. Knowing one's own culture is a prerequisite for cultural literacy; in parallel, knowing different cultures enables the development of cultural literacy (Polistina, 2009), but cultural literacy requires skills and competencies such as critical thinking and reflection, empathy, intercultural sensitivity, curiosity, being a leader of change, communication and listening (Polistina, 2009; Shliakhovchuk, 2019). In addition, Valfredini (2018) underlined that cultural literacy should be addressed with the knowledge dimension, and the use of knowledge critical thinking and involvement in the process should be included in cultural literacy. For this reason, primary school teachers should also have the other skills mentioned to provide competence in cultural literacy and improve the cultural literacy of their students in this direction. However, a primary school teacher in the study considers herself competent in developing students' cultural literacy because she includes immigrant students in the teaching process. The primary school teacher realized this inclusion process by allowing migrant students to share their cultural values and discussing the similarities and differences between them and the dominant culture. Davis (2014) emphasizes that it is essential for teachers to make all students visible to create a culturally literate classroom environment. However, in this classroom environment, it is essential not only to encourage knowing or analyzing the similarities and differences between one's own culture and other cultures (Johnson, 2014; Köksal, 2010; Naqeed, 2012) but also for teachers to encourage students to have tolerant, empathetic and inclusive attitudes when interacting socially and acquiring knowledge with others (Lahdesmaki et al., 2022). In the study, similar to the empathy, inclusiveness, and tolerance attitude aspect of cultural literacy in social comparisons (Maine et al., 2019), a primary school teacher considers herself competent to develop students' cultural literacy because she interacts with cultures and develops a positive perspective towards cultures. Accordingly, it can be said that the teacher is competent in welcoming different cultures, interacting with them, and living together (Lahdesmaki et al., 2022), which is necessary for learning cultural literacy. In addition, Desmond et al. (2011) express cultural literacy as interaction with culture and thinking about cultures. On the other hand, primary school teachers who consider themselves moderately competent in developing students' cultural literacy attribute this to the fact that culture is a very broad concept, being limited in learning and teaching about different cultures, not reading about different cultures, not focusing much on foreign articles and studies aimed at developing cultural literacy, and not traveling abroad. It can be said that teachers who consider themselves moderately competent mainly evaluate their competence with one aspect of cultural literacy, namely knowing their own culture and different cultures (Hirsch, 1987; Polistina, 2009).

When the teacher's needs for developing cultural literacy were analyzed, some primary school teachers stated that they needed to know cultures (own/different). Davis (2014) supports the desire of teachers to have more information about their own and other cultures, stating that cultural literacy is a journey in which we need to keep learning about our own culture and other cultures. The suggestions of the primary school teachers for this need include including culture lessons in seminar periods and reading resources on cultures (own/different). In this regard, Lahdesmaki et al. (2022) stated that it is more important to know interaction. In this direction, teachers must interact and use resources to obtain information. There are also primary school teachers who need information about cultural literacy to develop students' cultural literacy. They need to gain a different perspective on cultural literacy because they mainly evaluate their competence to develop cultural literacy in knowing and recognizing their own culture or different cultures. On the other hand, some of the primary school teachers stated that they needed more examples of activities/teaching processes to develop cultural literacy. More research in the domestic literature is needed on implementing practices to improve students' cultural literacy (Bal & Mete, 2019). However, there are many studies on developing cultural literacy in foreign literature. These studies aim to improve students' cultural literacy through argumentation and dialogue process, video games, outdoor learning techniques, destabilization and reflection, field trips, cultural literacy-based reading materials and creative practices (Cook & Maine, 2019; Garcia-Mila et al., 2021; Iasha et al., 2023; Lahdesmaki et al., 2022; Ochoa et al., 2016; Ochoa et al., 2018; Shliakhovchuk, 2019; Sunendar & Damaianti, 2022). In-service training on cultural literacy, training by subject area experts, and reading cultural literacy resources are among the suggestions of primary school teachers who need information about cultural literacy and more examples of activities/teaching processes to develop cultural literacy. These suggestions contribute to teachers' increasing their knowledge about cultural literacy and realizing effective practices to improve students' cultural literacy in the teaching process.

In order to develop cultural literacy, a primary school teacher stated that the environment/practices that enable communication as a result of cultural interaction are needed; she suggested conducting activities in cooperation with the school, parents, and teachers. These activities represent a process in which school

administrators and parents learn the cultural elements of the dominant and different cultures and develop communication. Indeed, through interaction with various cultures, students become aware of their prejudices, discover that emotions between people have similar aspects, and learn and practice intercultural communication skills (Pattnaik, 2003). As Maine et al. (2019) and Maine and Vrikki (2021) state, intercultural dialogue is crucial in cultural literacy. On the other hand, a primary school teacher expressed the need for supporting material and technological facilities and providing access to cultural activities to improve her students' cultural literacy. Her suggestions include providing technological/physical facilities and materials, informative publications and music activities, the Ministry taking the lead in organizing cultural activities, providing free participation, and being accompanied by experts/guides on museum trips. Similar to the opinion of the primary school teacher, Sunendar and Damaianti (2022) also emphasized that the physical and social environment of the school should be adequate, texts with cultural content accessible to all stakeholders, visual, digital, and multimodal media, museum and library visits are essential to developing students' cultural literacy. In addition, some of the primary school teachers suggested that curricula should be organized/associated with cultural literacy, and guidelines should be included. Although cultural literacy is not explicitly mentioned in primary education programs, social and citizenship competencies, and cultural awareness and expression are included in the eight critical competencies determined in line with the Turkish qualifications framework (Ministry of National Education, 2018). Studies examining cultural literacy by addressing curricula and textbooks mainly focus on social studies curricula and textbooks (Çelik & Güleç, 2023; Eguz, 2021). This may be because culture is essential in the social studies course (Helms et al., 2012). In these studies, it is stated that both the social studies curricula and textbooks focus more on the dominant culture (traditions, customs, clothing, folk songs, folk dances, etc.), and cultural literacy is mainly included in the learning areas of culture and heritage and global connections (Çelik & Güleç, 2023; Eguz, 2021). There are no studies on how and at what level other primary school programs and textbooks address cultural literacy, but in general, it is suggested that primary school programs and textbooks should include all aspects of cultural literacy and that providing practice examples or guidelines for teachers to carry out effective and appropriate teaching processes can contribute to improving students' cultural literacy, as emphasized in the suggestions of primary school teachers.

As a result, some suggestions for researchers and practice can be offered in line with the findings obtained within the scope of teacher competencies, teacher needs, and teacher suggestions for developing cultural literacy;

- Teachers explained different aspects of cultural literacy while evaluating their competence to develop students' cultural literacy. Therefore, in-service training can be provided for teachers to learn about all aspects of cultural literacy and see examples of practices for developing students' cultural literacy. Field experts and teachers can also conduct these training sessions.
- Researchers who want to work on this subject can conduct experimental or mixed-design studies on how cultural literacy can be associated with the outcomes of various courses and determine the effect of these practices on students' cultural literacy skills.
- Cultural literacy can be included as an elective course in faculties of education or associated with other teaching courses to provide teachers with pre-service competence to develop students' cultural literacy. Course content can be determined in line with teachers' competencies, needs, and suggestions.
- Research can be conducted to reveal how and at what level elementary education programs and textbooks address cultural literacy and, as a result, to explain how regulations should be made and how implementation examples should be made.
- Schools and the Ministry of National Education can support environments where teachers and students gain knowledge and improve communication by interacting with different cultures.
- Technological and physical inadequacies and practices that facilitate participation in cultural activities can be supported by the Ministry of National Education, the Ministry of Culture and Tourism, and municipalities.

REFERENCES

- Akay, S., & Kana, F. (2023). Türkçe öğretmeni adaylarının kültürel okuryazarlığa yönelik görüşleri. [Preservice Turkish teachers' views on cultural literacy]. *Educational & Social Science Journal*, 10(1), 151-164. [doi: 10.17121/ressjournal.3326](https://doi.org/10.17121/ressjournal.3326).
- Bal, M. (2018). *Teachers' views on the relationship between cultural literacy skills and Turkish teaching process*. 4th Language, Culture and Literature Symposium: May 17-18, 2018, Antalya.
- Bal, M., & Mete, F. (2019). Cultural Literacy in Mother Tongue Education: An Action Research. *Qualitative Research in Education*, 8(2), 215-244. <https://doi.org/10.17583/qre.2019.4186>
- Cantatore, G., & Quappe, S. (2005). What is Cultural Awareness, anyway? How do I build it? (24.02.2024), http://www.insynctraining.nl/artikelen/what_is_cultural_awareness.pdf
- Chrisman, N. J. (2007). Extending cultural competence through systems change: Academic, hospital and community partnerships. *The Journal of Transcultural Nursing*, 1(18), 68-76. <https://doi.org/10.1177/1043659606295692>
- Cook, V., & Maine, F. (2019). Dialogic teaching: Using wordless texts to develop children's cultural literacy learning. *Profession*, 18, 19.
- Çelik, M. E., & Güleç, S. (2023). 5. 6. Ve 7. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programı kazanımlarının ve ders kitaplarının kültür okuryazarlığı açısından incelenmesi. [Investigation of 5th, 6th and 7th grade social studies curriculum outcomes and textbooks in terms of cultural literacy]. *Journal of the Cukurova University Institute of Social Sciences*, 32(2), 756-775. <https://doi.org/10.35379/cusosbil.1247497>
- Davis, B. M. (2014). *Cultural literacy for the common core: Six steps to powerful practical instruction for all learners*. United States of America: Solution Tree Press.
- Demir, ř., & Kınır, S. (2022). Öğretmenlik mesleğinin genel yeterliklerinde kültürel okuryazarlık. [Cultural literacy in general competencies of teaching profession]. *Istanbul Aydın University Faculty of Education Journal*, 8(1), 75-103.
- Desmond, K. J., Stahl, S. A., & Graham, M. A. (2011). Combining service learning and diversity education. *Making Connections: Interdisciplinary Approaches to Cultural Diversity*, 13(1), 24-30.
- Dündar, R., & Kızık, M.M. (2023). Sosyal bilgiler öğretmenlerine göre kültürel okuryazarlık. [Cultural literacy according to social studies teachers]. *International Journal of New Approaches in Social Studies*, 7(1), 144-157. <https://doi.org/10.38015/sbyy.1227233>
- Eguz, ř. (2021). Adequacy of the Social Studies Curriculum in terms of Cultural Literacy Skills. *The Eurasia Proceedings of Educational and Social Sciences*, 23, 88-92. <https://doi.org/10.55549/epess.1071439>
- Garcia-Mila, M., Miralda-Banda, A., Luna, J., Remesal, A., Castells, N., & Gilabert, S. (2021). Change in classroom dialogicity to promote cultural literacy across educational levels. *Sustainability*, 13(11), 6410. <https://doi.org/10.3390/su13116410>
- Gençtürk-Güven, E. (2021). Cultural literacy. In K. Karatekin & E. Gençtürk-Güven (Eds.), *Multiple Literacies for Social Studies II* (pp.2-36). Ankara: Pegem Akademi.
- Gillham, B (2000). *Case study research methods*. London: Continuum House.

- Helms, R. G., Trejo, C., & Fultz, R. (2013). Global and cultural literacy. *Journal of International Diversity*, 1, 39-47.
- Hirsch, E. D., Kett, J. F., & Trefil, J. S. (2002). *The New Dictionary of Cultural Literacy* (3rd ed.). Houghton Mifflin Harcourt.
- Hirsch, E.D. (1987). *Cultural literacy*. Houghton Mifflin Company.
- Iasha, V., Japar, M., Maksum, A., & Setiawan, B. (2023). Fieldtrip model for cultural literacy of elementary school students through virtual reality. *INCOSHA*, 1, 227-232.
- Johnson, P. C. (2014). Cultural literacy, cosmopolitanism, and tourism research. *Annals of Tourism Research*, 44, 255-269. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2013.10.006>
- Kafadar, T., & Çavdar, Ş. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre kültürel okuryazarlık. [Cultural literacy according to pre-service social studies teachers]. *Journal of Mehmet Akif Ersoy Faculty of Education*, 2(59), 214-217. [doi: 10.21764/maeuefd.931005](https://doi.org/10.21764/maeuefd.931005)
- Kale, M., Deretarla-Gül, E., & Tohma, M. (2023). Cultural literacy of preschool teachers teaching children from different cultures. *Early Child Development and Care*, 193(4), 506-518. <https://doi.org/10.1080/03004430.2022.2108025>
- Kılıçoğlu-Kıvrak, A. (2023). *Cultural literacy scale development study*. Master's thesis. Çanakkale University, Institute of Educational Sciences
- Köksal H. (2010). History teaching debates in Turkey and cultural literacy in history teaching. Kenan Çayır (Ed.). *Education, conflict and social peace: Examples from Turkey and the world* (pp.113-121). Istanbul: History Foundation.
- Lahdesmaki, T., Baranova, J., Ylönen, S. C., Koistinen, A. K., Makinen, K., Juskiene, V., & Zaleskiene, I. (2022). *Learning cultural literacy through creative practices in schools: Cultural and multimodal approaches to meaning making*. Cham: Springer.
- Maine, F., & Vrikki, M. (2021). *Dialogue for intercultural understanding: Placing cultural literacy at the heart of learning*. Cham: Springer.
- Maine, F., Cook, V., & Lähdesmäki, T. (2019) Reconceptualizing cultural literacy as a dialogic practice. *London Review of Education*, 17 (3): 383-392. <http://dx.doi.org/10.18546/LRE.17.3.12>
- Mayweg-Paus E., & Zimmermann, M. (2021). Educating cultural literacy with open educational resources: Opportunities and obstacles of digital teacher collaborations. In F. Maine, & M. Vrikki (Eds.) *Dialogue for intercultural understanding: Placing cultural literacy at the heart of learning* (pp. 59-70). Cham: Springer
- McFarland, S. (1999). Nurturing the peace flower: A model for the science of peace. *Montessori Life*, 11(1), 31-35.
- Miles M.B., & Huberman, A.M. (2021). *Nitel Veri Analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Muller, W. (2006). The Contribution of 'cultural literacy' to the 'globally engaged curriculum' and the 'globally engaged citizen'. *Social Educator*, 24(2), 13-15.
- Naqeeb, H. (2012). Promoting cultural literacy in the EFL classroom. *Global Advanced Research Journal of Educational Research and Reviews*, 1(4), 41-46.
- Ochoa, G. G., & McDonald, S. (2020). *Cultural literacy and empathy in education practice*. Springer Nature.

- Ochoa, G. G., McDonald, S., & Monk, N. (2018). Adapting open-space learning techniques to teach cultural literacy. *Open Cultural Studies*, 2(1), 510-519. <https://doi.org/10.1515/culture-2018-0046>
- Ochoa, G.G., & McDonald, S. (2019). Destabilisation and cultural literacy. *Intercultural Education*, 30(4), 351-367. <https://doi.org/10.1080/14675986.2018.1540112>
- Ochoa, G.G., McDonald, S., & Monk, N. (2016). Embedding cultural literacy in higher education: a new approach. *Intercultural Education*, 27(6), 546-559. <https://doi.org/10.1080/14675986.2016.1241551>
- Otten, M. (2003) Intercultural learning and diversity in higher education. *Journal of Studies in International Education*, 7 (1), 12–26. <https://doi.org/10.1177/1028315302250177>
- Parker, A., Webb, E.K., & Wilson E. V. (2016). *Creating a studying abroad experience for elementary teacher candidates: Considerations, challenges, and impact*. In H. An (Eds.), *Handbook of research on efficacy and implementation of study abroad programs for P-12 teachers* (pp. 111-132). IGI Global.
- Pattnaik, J. (2003). Multicultural literacy starts at home: Supporting parental involvement in multicultural education. *Childhood Education*, 80(1), 18-24. <https://doi.org/10.1080/00094056.2003.10521245>
- Poirier, S., & Wooldridge, D. (2009). Cultural issues in adult education. In V. Wang (Eds), *Handbook of research on e-learning applications for career and technical education: technologies for vocational training*, (pp. 356–367). IGI Global.
- Polistina, K. (2009). *Cultural literacy: Understanding and respect of fort he cultural aspects of sustainability*. In S. A. Villiers-Stuart (Eds), *The Handbook of sustainability literacy: Skills for a changing world (multimedia version)* (pp. 117-123). Oxford: Green Books.
- Portera, A. (2008) Intercultural education in Europe: Epistemological and semantic aspects. *Intercultural Education*, 19 (6), 481–91. <https://doi.org/10.1080/14675980802568277>
- Robinson, H. M. (2019). Dynamics of culture and curriculum design: preparing culturally responsive teacher candidates. In *Management Association* (Eds.), *Early childhood development: Concepts, methodologies, tools, and applications* (pp. 343–365). Her- shey, PA: IGI Global.
- Shliakhovchuk, O. (2019). *Cultural literacy acquisition through video game environments of a digitally born generation*. Doctoral thesis. Universitat Politecnica de Valencia.
- Siliņa-Jasjukevica, G., & Rancane, A. (2022). Cultural literacy: Conceptual issues of selecting content of tradicional cultural in education. *Human, Technologies, Quality of Education*, 771. <https://doi.org/10.22364/htqe.2022.55>
- Starasta, L. (2004). *The New dictionary of cultural literacy*. *Reference Reviews*, 18(5), 16-17. <https://doi.org/10.1108/09504120410542931>
- Sunendar, D., & Damaianti, V. S. (2022, December). Cultural literacy-based reading materials for elementary school students. In *3rd Annual Conference of Education and Social Sciences (ACCESS 2021)* (pp. 150-157). Atlantis Press.
- Tohani, E., Yanti, P., & Suharta, R. B. (2019). Learning process and experiential based cultural literacy education needs. *International Journal of Innovation, Creativity, and Change*, 5(4), 351-365.
- Valfredini, A. (2018). Devoloping Cultural literacy: The contrastive study of tv advertisement. *The Journal and Language and Teaching Technology*, 1(1), 1-14.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Qualitative research methods in social sciences*. Ankara: Seçkin Publishing.

Yin, R. (1984). *Case study research: design and methods*. California: Sage Publications.

Zor, A. (2014). Kültürel okuryazarlık dersi açısından görsel sanatlar dersinin nemi.[The importance of visual arts course in terms of cultural literacy course]. *Ulakbilge Journal of Social Sciences*, 2(4), 1-13. [doi: 10.7816/ulakbilge-02-04-01](https://doi.org/10.7816/ulakbilge-02-04-01)